

32163

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ మే నెల 13-వ తేది సోమవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర వైశాఖమాస శుద్ధ పంచమి

సంచిక 3౪
No 34

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయుపుష్పోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునోప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
నాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.

అమృతాంజనం డిపో

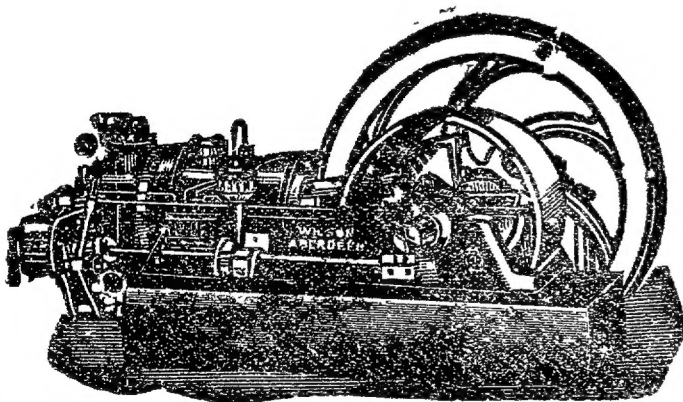
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి.

ప్రసిద్ధికెక్కిన ఎల్విన్ గ్రాడాయిలు యింజనులు

సులభమైన మెకానిజమ్.

వేపరైజరులేదు త్వరలో స్టార్టగును.

మద్రాసు రాజధానికి సోలు ఏజంట్లు

యెంపైరు యింజనీరింగు కంపెనీ, 308, లింగిచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

బ్రాంచిఆఫీసు, బెజవాడ.

యా యింజనులు కెమిక్స్ ట్రైపు
లోను, కోల్ల స్టార్టింగు ట్రైపులోను 7
గుర్రములు హోర్సు పవరుమొదలు 56
గుర్రముల హోర్సు పవరువరకు యెల్లప్పు
డు స్టాక్లో సిద్ధముగా నుండును.
అన్ని సామానులు చాలా బలముగాను,
తెంపరు గలవిగాను వుండును. గ్రా
డాయిలు కిర్చు అతిస్వల్పము. యెం
పైరు చురుతోనైనను అతి స్వల్పక
ముగా పనిచేయును ధరలు అతి
సరసము.

39

ఒక ఆదర్శనీయమైన

సహకారపద్ధతి

మివర్తకము, వ్యాపారము, వివాహము, విద్య
యెట్టేటు మున్నగువాని నిమిత్తము

వడ్డీలేకుండా ఋణములు

రు. 5,000 వరకు.

ఎప్పుడైనను దరఖాస్తు

చేయవచ్చును

ప్రవేశదసుము రూ 1/- మాత్రమే

ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లింగ్విలోనే వ్రాయవలెను.

అడ్మినిస్ట్రేటరు ఫారముకొనుటకు, తదితర వివరముల
కొనుటకు అ. 0-4-0 తపాల బిళ్లలను పంపవలెను.

Messrs A. P. VINE & Co.,

Managing Agents,

Ferozepore City

(Punjab.)

తంలివిలాసము:-

మొసర్పు ఏ.పి. వైన్ అండు కో

స్టోవ్

మేనేజింగ్ ఏజంట్లు

ఫెరోజ్ నెం. 222.

ఫిరోజ్పూర్, పంజాబ్.

వెల స్వల్పము!

శల మధికము!!

చలువకు, చత్వారమునకు, తగిన సులూచ
నములు మంచి నమ్మకముగా యివ్వగలనమర్థము.

వెట్టు-ఎండు వైరా, గడియారములు నమ్మకముగా
ఒకేఖరారు ధరకు యివ్వబడును

యిప్పుడి చలమయ్య, తెనాలి.

గట్టి చాయరంగునూలు

పూర్వమునుంచి తయారుచేయబడిన గట్టిచాయ తొగురుమరుచాయ నూలురకమున్న
నూతన పలురకముల కలరు నూలున్న, నెం 20 మొదలుకొని నెం 150 బరు నూలువరకు
తయారుచేయుచున్నాము. కావలయువారు ఆర్డరు వ్రాయించితే ధరలు సరసముగాను గట్టి
చాయలుగాను పంపించబడును. కాంపిల్ ఆర్డరుకు వ్రాయుడు.

132

యల్. కే. మీనాక్షి అయ్యర్,

గట్టిచాయనూలు జవులివ్యాపారం, మహల్ పేటి, మధుర.

4906-2-3

28-4-29 చాగల్లు	397-15-6
చేవరపల్లి	506-5-8
దొమ్మేరు	500-0-0
కొవ్వూరు (310-లాలాజీనిధి)	948-18-6
ఇసుకపల్లి, పంగడి	4-11-8
దారిలో	5-2-0
	2357-15-6
24-4-29 మొ॥ 28-4-29 వరకు 5 రోజు	
అలోను పశ్చిమగోదావరిలో జమ	29312-7-7
తూర్పు కృష్ణ	
దరిమిలా వనూలు	20-0-0
తూర్పు గోదావరి	
దారిలో వనూలు	90-3-5
విశాఖపట్టణంజిల్లా	
విశాఖపట్టణం	3081-6-9
	5549-9-8
29-4-29 సోమవారము మానసము	
30-4-29 భీమునిపట్నం	116-0-0
రెడ్డిపల్లి అగ్రహారం	116-0-0
జొన్నలూరు	722-0-0
విజయనగరం	2986-14-4
భీమసిరి	116-0-0
కొత్తపల్లి	29-0-0
భీమలి	10-0-0
సింహాపలం	123-12-0
సబ్బరం	10-9-0
చౌడవరం	1142-5-0
	5372-8-4
2-5-29 అనకాపల్లి	2262-7-9
విశాఖపట్టణములో దరిమిలా	
ఎనూరు	52-4-0
కొక్కిరాయిపల్లి	18-2-8
ఎలమంచిలి	180-0-0
	2507-14-0
2-5-29 ఏటికొప్పాక	1167-11-8
కైలాసపట్నము	1127-0-8
నక్కపల్లి	116-0-0
గొడిచెర్ల	86-5-10
విశాఖపట్టణంజిల్లాలో	
లభించినవగల వెల	700-0-0
	8147-1-4
28-4-29 మొదలు 2-5-29 వరకు	
4 రోజులలోను విశాఖప	
ట్టణంజిల్లాలో లభించిన మొ॥	14108-14-5
పశ్చిమగోదావరి	
దరిమిలావనూలు	0 4-0
గుంటూరుజిల్లా	
దరిమిలావనూలు	46-8-0
9-5-29 ఎంగుండుడియా ప్రకారము 3193-18-4	
24-4-29 మొదలు 2-5-29 వరకు 8 రోజుల	
లోను వనూలైన మొ॥	43398-5-5
దీనిలో తేడా	90-0-0
	43308-5-5
2-5-29 ఎంగుండుడియాలో తెలుపబడిన మొ॥	111653-9-7½
9-5-29 వేదీ ఎంగుండుడియా ప్రకారము	
2-5-29 వ వేదీ ఆఖరుకు ఆంధ్రరాష్ట్రమున	
లభించిన మొ॥	154961-15-0½
జిల్లాలవారి వివరములు	
పశ్చిమ కృష్ణ	
18-4-29 ఎంగుండుడియా	20970-2-5
25-4-29 డిటో	2120-14-6

28091-0-11

తూర్పు కృష్ణ	
25-4-29 డిటో	28860-1-3
9-5-29 డిటో	20-0-0
	28880-1-3
గుంటూరు	
25-4-29 గుంటూరు	18863-6-8
2-5-29 డిటో	27753-4-10½
9-5-29 డిటో	46-8-0
	45663-3-6½
పశ్చిమగోదావరి	
2-5-29 డిటో	12855-13-6
9-5-29 డిటో	29132-11-7
	41988-9-1

విశాఖపట్టణం	
9-5-29 డిటో	14108-14-5
తూర్పుగోదావరి	
9-5-29 డిటో	90-3-5
	మొ॥ 154822-0-7½
2-5-29 డిటో లో వివర	
ములు లేని మొ॥	229-14-5
మొ॥	229-14-5
9-5-29 డిటో వివరములు	
లేని తక్కువమొ॥	90-0-0
	139-14-5
	154961-15-1½

(మో. క. గాంధీ, ఎంగుండుడియా 9-5-29.)

తరుణము మించిపోకమునుపే మీరెల్లవెండ్రుకలగురించి తగ్గుశ్రద్ధ వహించుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వెనతో డోడిచుచున్నంతవరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహించుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిస్టర్డ్

ను సేటినుండియే వాడుటారంభించుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికీ

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలకు కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట విష సుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చువలె, తుమ్మెదరెక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపద్ధతిని సేడే పరీక్షించుడు. మీవెండ్రుక లెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు నెట్లు అధి క్యము గలుగజేయునో గుర్తించు. ప్రతిపట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారులందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరివర్తకులయొద్ద కొనునప్పుడు, కామినియాఆయిల్ నా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0, పోస్టేజీ 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0; పోస్టేజీ అ 0-12-0.

ఓ టో ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్)

కొనుట ముఖ్యము.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు రుమాలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆటోడెబ్ బ హారు నల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైరీపువ్వుల పరిమళములను, వెనజల్లి నట్లునర్చును. పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆటోడెబ్ బహారు లప్ప మరెద్దియు కావరాదు. సేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించుడు.

½ బొమ్మ ఓటోడెబ్ బహారు రు. 2-0-0
¼ " " " 1-4-0
1 డ్రామ " " 0-12-0

నమూనాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును.

సువాసన కాన్ద 1-కి అణా 1

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,

285, జుమ్మామసీదు మార్కెటు, బాంబాయి. నెం. 2.

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకమయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆక్షేపకరవస్తువు లేవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితినేని ఎటువంటి కఠినతరాహిత్యమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్ల స్వభా వము మారుటనలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి మం దము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను గూఢపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను 2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను సేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధాంకు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపాసపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-18-0, 25 సీసాలు రు 5-3-0.

సారస్వతానవం: మొదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బలములను గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాను. రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటలకు కంఠస్థితమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాడను పాడను వుత్సాహము నింపును. బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తితోరు చాలా మెత్తగా వుండుటనలన) మట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది.

6 బొమ్మల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

గాంధీమహాత్ముని ఆంధ్ర దేశ పర్యటనము

గోదావరియంతయు గలిసి లక్షలయిదువేలు
విరాళములు

తూర్పుగోదావరిలో రూ 58,000.

మే 2 వ తేదీ నుండి 8 వ తేదీ వరకు గాంధీమహాత్ముడు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోనుండి మహాత్మాగాంధీ సంచారము గావించెను. సంచారము 800 మైళ్ళకు దాటెను. సుమారు 40 మైళ్ళు గోదావరినది మీద ప్రయాణము పడెను. నగదు వసూళ్లు రూ 44500 వరకు నుండెను. అందు రూ 500 సుమారుగా లజపత్ రాయనిధికిని, శేషము ఖద్దరునిధికిని అయియుండెను. రమారమి రూ 8500 నిలువగలగల, యితర ఆలంకార వస్తువులు యివ్వబడెను. సుమారు రూ 5,000 కిప్పుతు గల 8 యకరముల భూమి మహాత్మునికి సీతానగరములోని సత్యాగ్రహశ్రమమునకు ప్రత్యేకించి యివ్వబడెను. కావున మొత్త విరాళములు రూ 58,000 లుండును. పశ్చిమగోదావరి మండలములోను ఆరుకోజులండి సుమారు 200 మైళ్ళు ప్రయాణము చేసి సుమారు అంత విరాళములను మహాత్ముడు గ్రహించెను. నగలు, భూములు యావత్తును కలిపి రూ 52,000 అగును. మొత్తము గోదావరి మండలమునందు గలిసి రూ 1,05,000 ల విరాళము లొసంగబడెను. ఇది తక్కిన జిల్లాలన్నియుకలిపి యిచ్చిన మొత్తమునకు స్వల్పముగా తగ్గియుండును. యావత్తు విరాళములు ఆ తరస్కారులంతలో చేరినది. రూ 2,12,000. అందులో నగదు రూ 2,02,000 లుండును. పశ్చిమగోదావరిలో 46 స్థలములను తూర్పుగోదావరిలో 61 స్థలములను మొత్తం 107 గ్రామములలో మహాత్ముడు గౌరవింపబడెను. మహాత్ముడని ప్రజోత్సాహమునకు మితములేదు. ఆందులో నొకవాని పశ్చిమగోదావరిలోనే అమిత విజృంభణము కానవచ్చెను. గునుపూడి, భీమవరములోని 80 వేల మహాజనుల సమావేశము మరెచ్చటను జరుగలేదని చెప్పవచ్చును. ఆతొలగాకాలలో వేలవేలు మహాత్మునియొడల భక్త్యావేశపు పరుగులు, పాదసేవలు చెప్ప నశక్యము. తూర్పు మండలములో మోతాదు గానుండెను. కాని అంత మిక్కిలియుగా గానరాదు. మొత్తము మీద గోదావరి మండలము మహాత్మునికి సంతుష్టత దాయకముగా నుండెను. అందును తూర్పుమండలమున సదాహాసదనముతో శరీరమున కెట్టి యలసటయును లేనట్టి పర్యటనము చేసెను. నిజముగా యీ మండలమున ప్రయాణము తక్కిన జిల్లాలలోకన్న మహాత్మునింటి వీడలేరనునను శ్రమదాయకమనియే చెప్పవలసియున్నది. అయినను నాకేనడక హాయిగానున్నది. నాకేవత్తుగట్టు ఎక్కువయు దిగుటయు నొకకట్టుయ్యేలోనిదికాదు. నాకేనాటి ప్రాతఃకాల పాదసేవలను ఆనందదాయకము. అనియిట్లే ప్రతిన మయమునకు తోటియగుచుండుతోను దేశభక్త కొండరాజీతోను కులాసాప్రసంగము చేయుచుండెడివాడు. పశ్చిమమండలములోను యితరజిల్లాలలోను మోతారుబండి ప్రయాణము తప్ప మరియొకటిలేదు. కాని తూర్పుమండలములో నొక్కమోతారు బండియేకాదు. నీటిమీద నావప్రయాణము, స్త్రీచరుమీద ప్రయాణము, రెండెట్లబండిమీద ప్రయాణము చివరకు కాలినడకయు యిచ్చాపూర్వకముగా గావించెను. యిచ్చాపూర్వకము కావన నడకకు పోలీసువారు బాధ్యులని చెప్పవలసి యున్నది.

9 వ తేదీ యందుమున సీతానగరమునుండి నడుచునవసరము లేకుండ పోలవరమునకు ఏర్పాటుచేయబడగా, పురపాలక పట్నమునుండి నావిగాని స్త్రీ మరుగాని వెళ్లకుండా ఆ నావికులను పోలీసువారు శ్రమ పెట్టిరి. అందుచేత పురపాలక పట్నం వెళ్లకుండా, సీతానగరమునుండి గోదావరిరేవువద్ద కొకమైలు మైగా మహాత్ముడు నడువవలసివచ్చెను. ఈ యందుమున నిట్టి చక్కని స్వాధ్యయోగసంకరమును ప్రాతఃకాల పాదసేవలను కలుగజేసినందులకు దేశభక్తుని సంభాషణసందర్భములో మహాత్ముడభినందించెను. ఇందులకు పోలీసువారి నభినందించలేననుభవముగలది.

ఆలమారుకేవువద్దను, సీతానగరముకేవువద్దను, ఎక్కవల సినచ్చిన గోదావరిగట్లకంటే, పోలవరంవద్ద గట్టు ఇంకను ఎత్తైనవారు తక్కువయై నిలువుగానుండెను. సుమారు 60 అడుగులందడవచ్చును. దీనినిగూడ మహాత్ముడును, ఆయన అర్ధాంగియును ఎక్కిరిరి. జీవితములో నిట్టియనుభవము, గోదావరినది తీరాను

భవముండలేదుగదా! ఆరోజు మధ్యాహ్నము 2-30 గంటలకు సీతానగరం ఆశ్రమమునుండి బయల్దేరి గోదావరికి మోతారు బండిమీదనుచ్చిరి. కాలు కెత్తి మిడమిడ గాలుచున్న సమయము. పాదకావలములేనివారిహోమ చెప్పనలవికాదు. మహాత్ముడు తన పాదకలతో నెట్లెట్ల ఎత్తునుండి నీటినద్దకు దిగి స్త్రీ మరు ఎక్కిరి. పాపమా కష్టారిబాయిగారికి పాదకలపంపించు సమయములో ఆ మే వే చి యుండు క నెంట్ నే దిగ సాగెను. కాళ్ళ కత్తి తొందర గలిగెను. అంతలో శ్రీమద్భక్తుని లక్ష్మీనారాయణగారు నిమిషమాత్రములో గట్టున కెదురేసి ఆమెపాదములకడ తన యుత్తర్యమును బడవైచెను. అయిప్రమున తెలుపుచు, శ్రుతికాలమున నాయుత్తర్యమున పాదములనాని, వెంటనే నీటిచద్దప చేచెను. వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును వృద్ధులు. ఆయనయును యిట్టిశ్రమల కోర్చి మహాత్మునితో సంచారముచేయుట ప్రశంసనీయము. ఆయనకు నిజశ్రమ తెలియదుగాని మహాత్ముడేమి శ్రమనందుచున్నాడోయని అనుక్షణము యోచించుచుండువారు కాని మహాత్ముడును యిట్టివినియు వినోదము లయ్యెను.

6 వ తేదీ రాత్రి రాజోలులో బహిరంగ గభయైన వెంటనే మహాత్ముడు గవ్వవరం 9 మైళ్ళువెళ్లి అచ్చటి అక్కిడప్ప మీద (నీరులేని) కాలువనుండా మోతారుమీదవెళ్లి ఆలి విశ్రాంతిగృహములో రాత్రికి విశ్రమించెను. మరునాటి యుదయముననే విశ్రాంతిగృహమునుండి బయటికివచ్చి అక్కిడప్పమీద నడచెను. ఈ ప్రాతఃకాల పాదసేవలను ఆయన కెంతయో హాయిగా నుండెననిరి.

8 వ తేదీ యందుమున రాజమహేంద్రవరమునుండి సీతానగరమునకు బయల్దేరుటకుముందు దామెల్ల రామారావు గారి చిత్రకళాశాలను దర్శించిరి. ఆనయములో మోతారు బండి వచ్చుట ఆలస్యమైనది. మోతారుదులకు? నేనిట్లనే సీతానగరం నడిచివెళ్ల గలుగుదును. పోదామని మహాత్ముడు చిత్రకళాశాలనుండి నడువసాగెను. అట్లొకమైలు మ్యూజియము వరకు నడచెను. దేశభక్తుడు మోతారును తీసుకురావలసినదని నిమిష నిమిషమునకును కబుర్లు పంపించుచునే యున్నాడు. కాని మహాత్ముడ కాయముకాలమున నడుచుట ఆనందదాయకముగా నుండెను. ఆనందమును భంగపరచిన దొకటియే, అది పురపాలక కల్యాణము, దుర్వాసనయు, స్వయముగా నడచుటవలన గదా యింతయు చూచుట గల్గినది యని మహాత్ముడునుడివెను.

గాంధీ సంచార కార్యక్రమము గోదావరి జిల్లా యావత్తు పరివేష్టించెను. తూర్పుమండలములో మెట్టప్రాంతములతిక్రమించెను. ఏజన్సీ, అరణ్యప్రాంత హద్దులకు సమీపించెను. గాంధీ మహాత్మునికి తన తీరికయే యున్నయెడల, జాతీయ రాష్ట్ర

పతాకము యింకను ఎగురని కొండప్రదేశములు గూడ మాడ గల్గును. భద్రాచలము వరకును వెళ్లి కల్గినయెడల కొండదొరలు, కోయలు మున్నగువారు మహాత్ముని ప్రభుగాం గల్గియుండురు. ఆయనయొక్క ప్రతిభా విశేషమువలన కొంత భయపెడదము వీడుటకును, దురలవాట్లు తగ్గుటకును, జాతీయ భావము లింతుక యందురించుటకును గారణమై యుండును. కాని అట్టి భాగ్యము కలుగలేదు.

మహాత్ముడు పోలవరం మహాభూలో, “ముందునే జెప్పు మాటలు మీరు పూర్తిగా వినండి, మీ విరాళము సంగతి తరువాత చూడవచ్చును. నా శిష్యునను సరే యిచ్చకపోయినను సరే తగవులేదు. నాకదికాదు ముఖ్య” మని యనెను. నిర్భయత్వము గల్గి యీశ్వరునిపై భారముచైచి జీవితము నడుపుకొన వలెనను హితమును అచ్చటివారికి తెలియజేసిరి. మానవుల కేరికిని భయపడ నావశ్యకము లేదనిరి.

మహాత్ముని సంచార విషయములలో మరిరెండు ముఖ్య సంగతులు గలవు. దోనకాయల పల్లిలో 17 వ తేదీ సాయం కాలమున జరిగిన సభలో వేటాల్లో జన్మించిన 18 సం॥ ప్రాయము గల నొకబాలుడు మహాత్ముని సమీపించి, తనకేమియు ఆధారములేదుగాన ఆయన ఆశ్రమములో నుంచుకొనవలసినదని కోరెను. అతి ముదురుతో మహాత్ముడుసరేయని సీతానగరములో తనను మాడనలసినదనెను. మరునాడు సీతానగరము వచ్చెను. ఆ సీతానగరములో ఆశ్రమమునందే ప్రస్తుతముండి విద్యా బడులు పొందవలసినదనిరి. సీతానగర ఆశ్రమము మహాత్ముడును ఆహ్వాదకముగా నుండెను. అచ్చట జరిగిన ఖద్దరు ప్రచారకుల సమావేశమును ప్రాముఖ్యత వహించెను. వారికి ఖద్దరు అభివృద్ధిని గురించి చేసిన హితభోధ నూతన హెచ్చరిక గలిగించెను. తన మార్గము త్రొక్కి న్యాయముగా పనిచేసి చూచినట్లుయితే దనమునకుకొడు ఎ లేదనిరి.

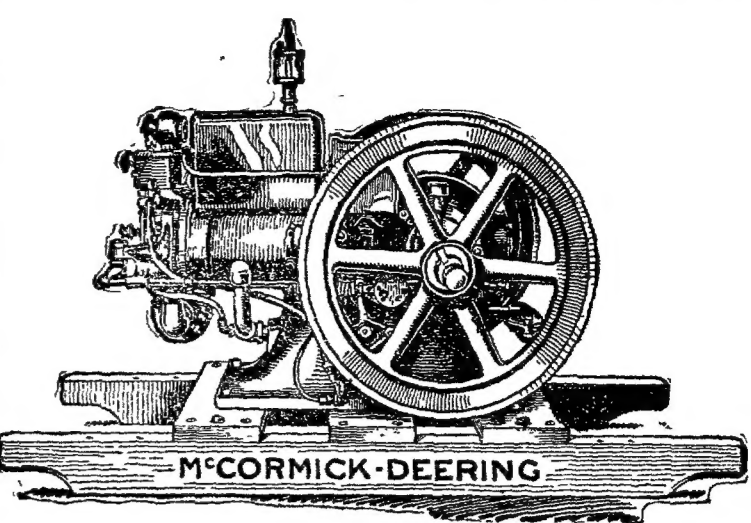
మహాత్ముని సంచారము జిల్లాలో నూతనోత్సాహ ముద్భవింపజేసినది. ఈ యుత్సాహమును పురికొల్పి కార్యరంగములో దిగి స్వరాజ్యముహాప్రయత్నమునకు సిద్ధము చేయించునవకాశ మేర్పడినది. ఇందులకు ప్రముఖులైనవారు నడుము కట్టి కార్యక్రమమును చురుకుగా నడిపింతురని మహాత్ముడు మిక్కిలి విశ్వసించుచు తూర్పు గోదావరినుండి వెడలిరి.

కావలెను

ప్రపంచమునందుగల భీమాకంపెనీ లన్నిటిలోను మిక్కిలి పెద్దదైన భీమాకంపెనీకి బరంపురం, విశాఖపట్నము, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరుజిల్లాలకు జిల్లా ఏజంట్లు కావలెను. చక్కగాపనిచేయువారికి మంచిలాభముగలదు. పలుకుబడిగల వారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను.

"M" C/o THE ANDHRAPATRIKA,
P. B. No. 212, Madras

ఇంటర్ నేషనల్ కెరోసిన్ ఆయిల్ ఇంజనులు

1½, 3, 6 అంపు 10 హెచ్. పి.

వ్యవసాయ సంబంధమైన పారిశ్రామికసంబంధమైన, పనులకు తగినది.

బొంబాయి కలకత్తా తూర్పుకుడి కొచ్చిన్

VOLKART ENGINEERS

అర్చినియన్ వీధి మద్రాసు.

మ హా త్మని ప ర్యట న ము

ఆంధ్ర దేశమున ఉత్తరమండలములలో గాంధీ మహాత్ముని పర్యటనము ముగిసినది. ఆంధ్రులంతవరకు కద్దరు నిధి విషయమున జూపిన యుత్సాహము మహాత్ముని ప్రశంసకు పాత్ర మయ్యెను. స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు, బాలికలు, జాతిమత భేదములేక ఎల్లరును మహాత్మునికి కానుకల సర్పించి, తమభక్తిని జూపిరి. పట్టణములలో కన్నులు, పల్లెలలో దేశభక్తి ప్రజల నావహించె నని చెల్లడి యగుచున్నది. ప్రోగయిన ధనము బట్టి గాక, ప్రజలుచూపిన యుత్సాహమువలననే వారి దేశభక్తిని కనుగొనవచ్చును. ముదునలులు గూడ తమకుగల తృణము నీయగ, దానిని మహాత్ముడు మహామేరువుగ గ్రహించెను. డ బ్బీయగలరని తలచిన ప్రదేశములలో ప్రజలను శక్తివంచనలేక తోడ్పడు డని మహాత్ముడు ఎచ్చరించెను. ఏసందేశము ప్రజల యభ్యుదయమునకును స్వరాజ్య సంపాదనకును మూలమగునో అట్టి సందేశమునే మహాత్ముడు జానపదులకు బోధించెను. క్లిష్టమగు రాజకీయ సమస్యలతో, వారి మనములను కలవరపెట్టలేదు. ప్రజల కర్థమగు రీతిని బోధించెను. స్వరాజ్యమన నెద్దియో, దానిని సంపాదించుటకు ప్రజాశక్తి ఎటుల తోడ్పడునో, అన్యులపై నాధారపడవలసిన యవసర మెటుల లేదో, మహాత్ముడు తేటపరచెను.

ప్రజాశక్తికి సంబంధించిన సందేశముకన్నను ఎక్కుడు విలువగల సందేశమేముందును? పార్లమెంటు సభలో నేపథ్యమువారును, హిందూదేశమునకు మోక్షమిచ్చెదరను భ్రమ యంతరించినది. సామాజ్యకాంక్ష, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షములవారిని ఆవహించి యున్నదని విదిత మయినది. శాసనసభలలో జరుగు నిరోధమువలనగాని, సహకారమువలనగాని, స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చునను నాశకూడ నిరాధార మని తేలినది. ఎంతకాలము శాసనసభలలో చేరి తీర్మానముల గావించినను, ఎంతకాలము ఉపన్యాస పరంపరల గావించినను, అధికారుల హృదయము కరగు నని తోచదు. శాసనసభలవెలుపల జరుగు నిర్మాణ కార్యక్రమమువలననే దేశమునకు మోక్షమురాగలదని, గత కలకత్తా కాంగ్రెసుసభలో గుర్తింపబడెను. శాసనసభల యనుభవమునకు బిమ్మట, ప్రజలలో గలిగిన నూతనప్రబోధమునే, కాకత్తా కాంగ్రెసు సభ వ్యక్తపరచెను. మహాత్ముడే నాయకత్వము వహించి, యీ కార్యమును స్వేచ్ఛనీలయునని తీర్మానింపబడెను. మహాత్మునకు స్వేచ్ఛకై గల విశ్వాసము, అన్య దేశముల

తోడ్పాటుపై లేదు. భారతీయులకు తిండియు బట్టయు లభించునెడల, హిందూదేశము స్వయంపోషక మగు ననియు, వస్త్రమునకై జపాను, ఇంగ్లండు, జర్మనీ మున్నగు దేశములపై హిందూదేశ మాధారపడ నక్కరలేదనియు, కొండొకకాలమున, విలువగల వస్త్రములను విదేశములకు సమకూర్చిన హిందూదేశపు శక్తి నేటికింకను అంతరింపలేదనియు, అయ్యది అణగియున్న యున్నదనియు, దానిని పైకిదెచ్చుచో, విదేశవస్త్రములకు ధనప్రవాహము నరికట్టి, స్వరాజ్యమును సంపాదించ వీలగుననియు, మహాత్ముడు బోధించుచున్నాడు.

విదేశవస్త్రబహిష్కారమువలన, స్వదేశ వస్త్రనిర్మాణము సుసాధ్య మగుటయగాక, పూట కయినను తిండిలేని దరిద్రులకు జీవనము లభించునని, మహాత్ముడు తేటపరచుచున్నాడు. మిల్లులవలన, కొలదిమంది ప్రజలకే పోషణము లభించును. ధనికులు మరింత ధనవంతు లగుదురు. వీనిమూలమున, కార్మికసమస్య ఎంత క్లిష్టమగుచున్నదో, బొంబాయి పరిస్థితులు తెలుచుకనే తెలుపుచున్నవి. కద్దరుపరిశ్రమ అట్టిది గాదు. బీదలకును దిక్కులేని వారికిని రాటము జీవనము నిచ్చును. వ్యవసాయ దారులకు తీరికకాలములో రెండవ పరిశ్రమగ నక్కరకు వచ్చును. ఈ సంగతి, ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రకటింపబడుచున్న చేతిపరిశ్రమల రిపోర్టుల బట్టి గ్రహింపవచ్చును. రాటమునకు సరియగు అనుబంధపరిశ్రమను, అధికారులు సయితము చూపజాలకున్నారు. రాటపు పరిశ్రమయందు, కార్మిక సంఘర్షణ జనింపదు. ఎవరికి వారే యజమానులు. ఎవరికి వారే పనివారలు. గృహపరిశ్రమలకు గల సౌకర్య మిదియే. హిందూదేశమునకు గలయక్కర యేదియో, దేనివలన, హిందూదేశము ఆర్థికముగను రాజకీయముగను అభివృద్ధి గాంచగలదో, ఆ కీలకమును మహాత్ముడు గుర్తించి బోధించుచున్నాడు.

మహాత్మునకు గల విశ్వాసములో ఇతర నాయకుల కణిమూత్రమువిశ్వాసమున్నను, ప్రకృత పరిస్థితులు మార్పుచెందెడివి. మహాత్ముడు ఈ తీరున అన్ని రాష్ట్రములలో దిరుగవలసిన యవసరము లేకపోయెడిది. ఆంధ్రదేశమున వేసవి కడు తీక్ష్ణముగ నుండుననుట సుప్రసిద్ధము. అట్టి వేసవిలో దుర్బలదేహుడగు గాంధీమహాత్ముడు శ్రమ యనక, పర్యటనము సలుపుటబట్టి, ఆయనకు కద్దరుపట్లగల దృఢవిశ్వాసమును గ్రహింపవచ్చును. ఇతర కార్యక్రమముల విషయమున మహాత్మునకు సమృద్ధిములేదు. మహాత్ముని విశ్వాసము సరియని, బార్డోలీ సత్యాగ్రహచరిత్ర, లోకమునకు చాటినది. అహింసాపథమునకు గల విలువను రుజువుచేసినది. మహాత్ముని పట్ల ఆంధ్రులకు గల విశ్వాసము, సీతానగరా శ్రమాది సంస్థల స్థాపనవలన వెల్లడియగుచున్నది. కద్దరు రాజకీయ ముక్తి నిచ్చునను సూక్తి, ఆధునిక రాజకీయ వేత్తలకు విరుద్ధముగ గనుపించినను, జనసామాన్య మీ సంగతిని చక్కగ గుర్తింపగలదని దెలుపవచ్చును. దరిద్రనారాయణ సేవ వలన, దేశమున్న తస్థితి గాంచునని, మహాత్ముడు అనుదినము దెలుపుచున్నాడు. జనసామాన్యము, మహాత్ముని సందేశమును సులభముగ గ్రహింపగలడు. అయ్యది వారి అనుభవము

లో నున్నది. ఇతరసందేశములు వారికి దెలియని భాషలో నొసగబడుటచే, అన్యవి అగమ్యగోచరముగ నుండును. మహాత్ముని పట్ల ప్రజలు చూపు ఉత్సాహమునకు అతనిమహిమ యొక్కటియే కారణముగాదు. మహాత్ముని సందేశపు విలువగూడ కారణమనుటకు సందియములేదు.

గ్రామపునర్నిర్మాణమునకై కృషిసలుపువారు కద్దరును మూలాధారముగ గైకొనినగాని, జయము గాంచజాలరని, మహాత్ముడు అసందిగ్ధముగ దెలుపుచున్నాడు. కద్దరును మినహాయించి, గ్రామపునర్నిర్మాణము గావించనెంచుట, నేలవిడిచి సాము జేయుటవలె నుండును. ఆంధ్రదేశము కద్దరుసందేశమును అసహాయోద్యమదినములలో జయప్రదముగ నిర్వహించినది. కద్దరుధారణ విషయమున, ఆంధ్రులకుండు దీక్ష ఇతరసంఘములవారిలో గనుపింపదు. ఇప్పటికిని సన్ననిబట్టలను తయారుజేయుటలో, ఆంధ్రులు ప్రసిద్ధి గాంచుచున్నారు. మహాత్ముడు తలపెట్టిన విదేశవస్త్రబహిష్కారమునకు, ఆంధ్రులమిత్రముగ తోడ్పడి, స్వరాజ్యసంపాదనకు చేయూత నొసగెదరుగాక యని కోరెదము. పురుషులేగాక, ఆంధ్రదేశపుస్త్రీలు గూడ తమనగలను నాణెములను జంకులేక మహాత్ముని కర్పించి, దేశమాత నారాధించిరి. దేశోద్ధరణకు పురుషులతో బాటు స్త్రీలు గూడ కృషి సలుపగలరని, ఆంధ్రదేశము రుజువుచేయుచున్నది. మహాత్మునకు వేసవి కాలపు పర్యటనము బడలిక గలిగించెనుటకు సందియములేదు. వీలగు సౌకర్యములను ఆయా మండలములవారు గలిగించిరి. మహాత్ముడు మోటారుకారు నెక్కి దిగుటకు శక్తిలేకుండుటచే, దానిపైననే గూర్చుని యుపన్యసించినను, ప్రజలు ఓరిమితో వారి సందేశమును వినుచుండిరి. గలభా చేయక నిశ్శబ్దముగ విని, శాంతిని కాపాడిరి. మహాత్ముడు, అన్ని ప్రదేశములకును రాజాలకజోవుటకు, వారి దేహబలహీనతయే కారణము గాని, వారికి ఎట్టి నిరాదరణభావము లేదని, ప్రజలు గ్రహించుటవసరము. మహాత్ముడు పట్టణవాసులకన్నను, పల్లెటూరి ప్రజల సధికముగ ప్రేమించునని తెలిసినవిషయమే. వారికి వీలున్నచో, తమ సందేశమును అన్ని గ్రామములలోను వ్యాపింపజేసి, గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు ప్రోత్సాహ మొసగియుండుననుటకు సందియములేదు. కాని, హిందూదేశమున కంతకును మహాత్ముడే దిక్కుగ నున్నాడు. వారివలె దారిజాపి, ప్రజలను కార్యోత్సాహపరుల గావించగల వారు మరియొకరు గనుపింపరు. అన్నిరకముల ప్రజలలో, స్వరాజ్యోత్సాహము నుద్బవింపజేసి, స్వాతంత్ర్యవహ్నిని రగుల్కొల్పుగల శక్తి మహాత్ముని కున్నటుల మరియొకరికి గనుపింపదు. అందుచే, మహాత్ముని ఆరోగ్యరక్షణమునకు, భారతీయులెల్లరును బాధ్యులగుచున్నారు. మహాత్ముని సందర్శనాభిలాష చెడుగోర్కె గాకున్నను, వారి సందేశమును అనుష్ఠించుట ముఖ్యకర్తవ్యము గాని, వారిని స్వయముగ గౌరవించుట గాదు. మహాత్మునిసందేశము ననుష్ఠించువారే, వారిని నిజముగ గౌరవించినవారగుచున్నారు. తమనుగూర్చి ప్రోత్సవచనముల దెలిపి, వినతిపత్రములను సమర్పించుటకన్నను, తాము చేయు నుపదేశమును నిర్వహించుటచేతనే, తాను ఎక్కుడు సంప్రీతిచిత్తుడ నగుదునని, మహా

తొలుత పలుతావుల చెలిపియున్నాడు. ఇంతవరకు, ఆంధ్రదేశము సమర్పించిన మొత్తము రెండులక్షలను దాటినది. శక్తిమాంధ్రదేశ పర్యటనము మొదలైనది. అక్కడి ప్రజలు మహాత్ముని సంకల్పమునకు నిరుపమానోత్సాహముతో తోడ్పడెదరని నమ్మెదము. హరిసర్వోత్తమరావుగారు పంపిన విజ్ఞాపన జూచిన, శక్తిమాంధ్రులు మహాత్మునికి కానుకల నర్పించుట కెటుల యుల్లాసభరితు లై యున్నారో గ్రహించవచ్చును. సర్వోత్తమరావు గారి బోలు నాయకుల ప్రోత్సాహమువలన, ఎట్టి కార్యదీక్ష నయినను, ప్రజలు చూపెదరని నమ్మ వచ్చును. ఆంధ్రదేశపర్యటనము పూర్తియగు నప్పటికి మహాత్ముడు ఆంధ్రులు శక్తివంచనలేక తోడ్పడి రని, ప్రకటించకమానదు. నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమువల్ల, ఆంధ్రులకు గల భక్త్యుత్సాహములు సంవత్సరపు గడువు పూర్తియగు నప్పటికి, స్వరాజ్యసిద్ధికి తోడ్పడక మానవు. దేశ కృతజ్ఞతను ఆంధ్రులు తప్పక పడయగలరు. ఆంధ్రదేశచరిత్రయందు, మహాత్ముని ప్రస్తుతపర్యటనము, దివ్యజోతివలె ప్రకాశింప గలదు. ఏనాడు గ్రామములలో స్వరాజ్యసందేశము బోధింపబడెను? ఏనాడు దర్మిదులకు ఆశలు పురి కొల్పబడెను? ఏనాడు పల్లెటూరి ప్రజలసహాయము పై స్వరాజ్యసిద్ధి ఆధారపడు నని బోధింపబడెను? ఏనాడు స్వరాజ్యము చేరువలో నున్నదను నాశ పురికొల్పబడెను? మహాత్ముడి సమయమున ఆంధ్రదేశమును దర్శించుట, ఆంధ్రులభాగ్య మనియే చెప్పవచ్చును. ఇట్టి దృశ్యము, ఆంధ్రదేశచరిత్ర నిలిచియుండునంతవరకు మరుపురాజాలదు. దేశ భక్త వెంటకప్పయ్యగారు గృహచ్ఛిద్రములవలన పీడితుడై యున్నను, మహాత్మునియందు గల భక్తిచే భారమునంతను దైవమువైననే వైచి మహాత్మున కెట్టి లోపము గలుగకుండ పర్యటనము నేర్పాటు చేసి, పర్యటనవిజయమునకు తోడ్పడి, ఆంధ్రదేశ గౌరవమును కాపాడెను. మహాత్మునికితోడునీడయై నిలిచి, వారిచ్చు ఉపన్యాసములను హిందీనుండి తెలుగుభాషలోనికి పరివర్తించి, మహాత్మునిసందేశమును ఆంధ్రులెల్లరకును వినిపింపజేయుచున్న దేశ భక్త వెంటకప్పయ్యగారు ధన్యులనుటకు సందియము లేదు. దేశభక్తునిశ్రద్ధను భక్తిని, మహాత్ముడు ప్రశంసించి, తన కృతజ్ఞతను చెలిపియున్నాడు. మహాత్ముని సందేశము, హిందీ, ఆంధ్రములలోనే వినిపించుచున్నదిగాని, విదేశ భాషలలో వినిపించకుండుట, గొప్పవిశేష మని ఎంచవచ్చును. మాతృభాషలోను, సామాన్య జాతీయభాషలోను ఆంధ్రులు వ్యవహరింపగలరని, ఇందువలన వ్యక్తమగుచున్నది. జాతీయభాషచేరితులగు ఆంధ్రులు, దేశోన్నతికి తోడ్పడుటలో వింత ఏమి గలదు? మహాత్మునిపర్యటనము, ఆంధ్రదేశమున గల సాధ్యాసాధ్యములను వెల్లడి చేసినంతగానక్కర్లే జరుగుచో, ఆంధ్రులెట్టి మహోన్నత స్థితి గాంచగలరో, తెల్లమయ్యెను. మహాత్మునిబోలు నాయకులు పురికొల్పుచుండుచో, ఆంధ్రులు దేశ హితైక కార్యములకు ధనమును, సంతతసేవను, అద్భుతమగు త్యాగములను గావింపగలరనియు, ఆంధ్రదేశచరిత్ర బాద్దోలీచరిత్రను మించగలదనియు, నూహింపవచకాశము గలిగినది. ఆంధ్రులలో వ్యాపించిన సందేశమహిమవలన, స్వయంకృషిలో

ఆంధ్రులు పేర్కొనుచో, వారు ఆంధ్రదేశమును హిందూదేశమును గూడ తరింపజేయగలరు. ఇతరులు, మంత్రిపదవులు మున్నగు వ్యవహారములతో కాలము గడిపెదరుగాక. ఆంధ్రులు మాత్రము, ఏమరక స్వయంకృషిని నిర్వహించుచో, స్వరాజ్య సందర్శనము గాంచజాలరు. మహాత్ముడు, తమ ప్రాంతములకు వచ్చినపుడు మాత్రము ఆయా మండలములవారు ఉత్సాహము జూపి, పిమ్మట నిదురించుటవలన, లాభముకన్న నష్ట మధిక మగును. ఆంధ్రుల యుత్సాహము బుద్ధుడమువలె పొంగి, యడుగంటు ననునపక్షిరికి వారు పాలు గాకుండెదరుగాక! తాము దేనికొరకై కానుకల నర్పించిరో, అట్టి పనులను నెరవేర్చుటకై యావచ్చుకీని వినియోగించునపుడే, ఆంధ్రులు కార్యశూరులని లోకమునకు విదితమగును. అంతియగాని, మహాత్ముడు ఆంధ్రదేశమును వీడగనే, వారి సందేశమును మరచిపోవుచో, ఆంధ్రు లిప్పుడు చూపిన ఉత్సాహమంతయు బూడిదలో బోసిన పసిరువలె పరిణమించును. అట్టి యవాంతరము వాటిల్లకుండుగాక! మహాత్ముని పర్యటనము సఫలత గాంచుగాక!

కొచ్చిన సంస్థానాభివృద్ధి

కొచ్చినసంస్థానపు విద్యాశాఖానివేదికము జూచిన, ఈసంస్థానమువారు విద్యాభివృద్ధిపట్ల ఎట్టి శ్రద్ధ వహించుచున్నారో గ్రహించవచ్చును. విద్యపై వీరు 100 కి 16 పంతున సొమ్ము వెచ్చించుచున్నారు. విశేషద్రవ్యము ప్రారంభవిద్యకై వెచ్చింపబడుచున్నది. విద్య నేర్చుకొనదగిన బాలురలో దాదాపుగ నందరును చదువుకొనుచున్నారని, తెలియుచున్నది. నిర్బంధముతో బనిలేకనే, విద్య సర్వజనులకును గలపబడుచున్నది. బాలికల విషయమున ఇంకను అభివృద్ధి కొరవడియున్నది. నిమ్మజాతులకు విద్యాసౌకర్యముల నొసగవలయు నను సంకల్ప మంతగ విజయము గాంచలేదు. అస్పృశ్యత తీవ్రముగనున్న కొచ్చిన సంస్థానమున నిమ్మజాతులలో విద్యాభివృద్ధి గలుగకుండుట వింత గాదు. గృహపరిశ్రమలలో శిక్షణ బాగుగ గలపబడుచున్నది. ప్రారంభపాఠశాలలలోనే గాక, సెకండరీ పాఠశాలలలో గూడ చేతిపరిశ్రమలలో శిక్షణ గలపబడుట విశేషము. ఇంద్రమూలమున సాంకేతిక పారిశ్రామిక విద్యను వ్యాపింపజేసి, నిరుద్యోగసమస్యను పరిష్కరించుటకు ఏలగునని, విద్యాశాఖవారు భావించుచున్నారు. కొచ్చిన సంస్థానము విద్యా విషయములందు గాంచిన అభివృద్ధికి, వారిని దేశ మభినందింపకమానదు. వీరు బ్రిటీషు ఇండియాకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. బ్రిటీషుఇండియాలో ప్రారంభవిద్య యింకను స్వల్పసంఖ్యాకులకు మాత్రమే గలపబడు చున్నది. ద్వంద్వప్రభుత్వము, విద్యావ్యాప్తికి తోడ్పడుచున్నది.

మైసూరు : బాధ్యతాయుతపరిపాలనము

మైసూరు ప్రతినిధిసభలో సభ్యులగు హెచ్. కృష్ణారావుగారు, బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనమును తాము గోరుటకు గల కారణములను వివరించుచున్నారు. బాధ్యత గోరువారు, రాజపరిపాలనమునే గోరుచున్నారు. కాని, శాసనసభ, ప్రతినిధి సభలతో, మైసూరు నృపులు విశేషముగ జో

క్యము కలుగజేసికొనకుండ నుండవలె నని తెలుపుచున్నారు. మైసూరులో నేర్పడిన యిటీవలి పరిస్థితులు, బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలన మవసర మని చెలుపుచున్నట్లు, కృష్ణారావుగారి తలంపు. సంస్థానప్రజలు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనమును గోరుట వింతగాదు. వీరి కోర్కెలను బట్లరు కమిటీ వారు కనుగొనకుండ నివేదికను తయారుజేయుట వలన, దాని కెట్టివిలువ ఏర్పడకపోయెను. ఈ వార మందిన బ్రిటీషు ప్రతికలు, బట్లరుకమిటీవారు సంస్థానాధీశులు స్వపరిపాలనము ననుభవించు ఇండియాతో సంబంధము పెట్టుకొన నక్కరలేదని చెప్పిన విషయమును, మిగుల పొగడుచున్నవి. ఏదియో యొకరితిని, బ్రిటీషు ఇండియాకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండ జూచుటయే, యీ ప్రతికలకు గావలయును. కాని, బ్రిటీషు ఇండియా ప్రజలు బాధ్యతతో గూడిన పరిపాలనము గోరుచుండ, సంస్థానప్రజలు నిరంకు శాధికారమును ప్రేమించెద రని తలచుట, వ్యర్థపుటూహ యని చెప్పవచ్చును. సంస్థానములును, బ్రిటీషు ఇండియా, కలిసి సమాఖ్యగ నేర్పడుటచేతనే, హిందూదేశపు సమగ్రాభివృద్ధి సాధ్యపడును.

వికటరుటనుగారు : హిందూదేశము

ఇంపీరియల్ మత ప్రతికూల సంఘమువారు హిందూదేశ సమస్యనుగూర్చి చర్చించుట, వికటరుటను గారికి కంటకముగ నున్నది. మాక్షానాట్ల గారు హిందూదేశ సమస్యను పక్షప్రశ్నగ నైకొన నందుకు సంతసించుచున్నను, మాక్సుటనుగారు రటుల గావింపనందులకు వికటరుటనుగారు చింతించుచున్నారు. మాక్షానాట్లగారు మాక్సుటనుగారి చర్యను నిరసించవలె నని, వికటరుటనుగారు రడుగుచున్నారు. హిందూదేశప్రశ్న గూర్చి, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షముల వారును మానము నహించుచో, కన్సర్వేటివుపక్షమున కెట్టిదిగులుండ జాలదు. హిందూదేశప్రశ్నగూర్చి ఎన్ని కలసమయమున చర్చ జరుగుచో, తమ స్థానమున కెట్టినష్టము గలుగునో యని, కన్సర్వేటివు పక్షమువారు భయపడుట వింతగాదు.

చర్చిల్ గారు : సైమనునిరసనము

సైమనుగారిని చర్చిల్ మంత్రిగారు తుమింప జాలకున్నారు. సైమనుగారి పట్ల కన్సర్వేటివులు చూపిన ఆదరణకు, వారు కృతజ్ఞత జూపి, మానము వహించక, రాజకీయవ్యవహారములలో లిబరలు పక్షముతరపున తీవ్రాందోళన నలుపుట, చర్చిలుగారి దృష్టికి కృతఘ్నతగ గనుపించుచున్నది. సైమనుగారు రాజకీయవ్యవహారములను నిడనాడి, తనపని తాను జూచుకొనుచో, ఎక్కువ మేలుగ నుండెడి దని, చర్చిల్ గారు తలచుచున్నారు. పాపము, సైమనుగారు రన్ని పక్షములను తృప్తిపరుప నుద్దేశించి, ఎవరిని తృప్తిపరుపజాలకుండుట, వారి దురదృష్ట మని ఎంచవచ్చును.

కీ. శే. కూట్సుట్రాటరుగారు

మైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తులగు కూట్సుట్రాటరుగారు, జబ్బుగనుండి ఇంగ్లండుకు పయనమై యుండిరి. దారిలో సముద్రముపై నిన్నటిదినము చనిపోయిన, నేటివార్తలు తెలుపుచున్నవి. కూట్సుట్రాటరుగారు విశేషబుద్ధివతిభ గలవారు. సమర్థులగు

న్యాయాధిపతులు, పక్షపాతరహితులు, వీరు చాల కాలమునుండియు రుగ్మతతో బాధపడుచుండిరి. వీరు శరీరస్థితి చక్కబడుచు నమ్మకముతో వైద్యుల నలహాపైని స్వదేశమునకు బోవుచుండ కాల ధర్మము నొందుట, విచారకరము. వీరి యాత్మకు శాంతి లుగుగాక!

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఇంటర్మీడియట్ ఫీక్షన్ ఫలితములు

ఈ దినన నెంబర్లు కలవారు గత మార్చి నెలలో జరిగిన ఇంటర్మీడియట్ ఫీక్షన్లో కృతార్థులైరి.

1. గ్రూపు పూర్తిపరీక్ష

1. క్లాసు:—

1 102 131 153 155 232 237 240 266 276 300 481 562 568 576 577 655 667 682 706 858 867 885 and 890.

2. క్లాసు:—

6 7 10 14 18 23 25 27 57 62 97 98 101 103 104 105 107 108 109 110 113 114 116 117 119 120 121 122 124 125 127 132 133 135 136 140 142 143 144 145 148 150 151 190 195 210 212 216 218 223 228 233 234 235 241 243 254 256 260 263 271 278 284 287 288 294 299 301 302 303 306 323 411 416 443 444 448 454 471 473 474 483 487 488 489 503 507 514 517 553 554 555 561 566 569 570 575 578 600 609 615 618 665 668 677 679 684 697 703 709 713 714 765 1767 771 773 782 787 825 829 838 840 841 845 859 861 863 864 880 884, 886.

1-వ పాఠ్య మూలము

5 8 11 15 16 19 21 22 24 26 29 30 31 60 61 63 69 70 71 106 123 129 137 139 141 146 152 156 194 199 201 204 206 207 209 217 222 230 236 247 248 251 258 259 264 267 273 280 281 295 297 304 325 412 421 427 428 435 445 446 419 452 453 455 460 461 463 464 465 482 484 485 493 495 501 504 505 518 556 560 563 564 571 601 603 606 613 620 656 663 692 693 695 698 699 701 704 723 727 729 730 762 763 764 770 777 781 786 789 826 830 831 839 848 849 850 853 854 855 869 871 872 874 877 878 882 895 1107 1111 1112 1115 1119 1124 1144 1154 1182 1184 1188 1192 1193 1194 1195 1204 1207 1241 1245 1249 1250 1259 1260 1269 1271 1280 1281 1314 1320 1321 1323 1327 1328 1331 1334 1335 1338 1348 1350 1352 1353 1358 1362 1366 1368 1369 1370 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1379 1385 1387 1390 1397 1401 1476 1478 1482 1495 1496 1500 1501 1510 1513 1519 1520 1523 1536 1539 1540 1545 1546 1554 1562 1576 1589 1593 1609 1610 1637 1639 1644 1649 1653 1658 1660 1661 1662 1674 1676 1677 1688 1710 1711 1714 1717 1718 1739 1742 1757 1758 1763 1766 1769 1770 1774 1778 1779 1780 1833 1834 1836 1837 1844 1846 1862 1866 1871 1893.

2 వ పాఠ్య మూలము:—2 9 111 112 115 118

149 154 191 213 214 219 221 225 229 246 252 274 290 298 298 305 307 316 321 422 426 447 456 468 475 476 491 559 572 573 607 611 619 673 700 710 711 837 844 863 889.

భాగములందు మాత్రము-వ.

ఈ దినన నెంబర్లు వారు ఒక భాగమును పాఠ్యము పరీక్షను పూర్తిచేసిరి.

1. పాఠ్య:—34 36 80 171 345 357 358 359 523

526 528 529 732 734 799 905 906.

2. పాఠ్య:—41 45 50 85 90 93 183 368 369

378 379 380 382 394 385 392 393 396 397 405 408 442 582 533 551 590 596 598 646 652 746 717 748 750 752 754 756 758 759 805 808 809 810 812 813.

(వి) భాగములు మాత్రము పాఠ్యమునవారు

1. పాఠ్య:—73 74 160 162 163 164 167 168 335 339 522 582 583 904.

2 వ పాఠ్య:—175, 177, 362, 394, 597, 689, 643, 757

2-వ గ్రూపు పూర్తిపరీక్ష:—

1. క్లాసు 936.

2. క్లాసు 930 935 937 938 952 954 956 958 959 964 967 977 1027 1030 1038 1041 1042 1051 1078 1083 1087.

1. పాఠ్య మూలము:—934 941 942 955 957 961 968 970 971 973 974 1028 1029 1037 1045 1049 1050 1052 1092 1094.

2 పాఠ్యమూలము:—933 953 963 965 969 972 976 978 1032 1090.

భాగములందు మాత్రము పాఠ్యము పూర్తి పాఠ్యమునవారు

1 పాఠ్య:—1056.

2 పాఠ్య:—946 950 951 994 1002 1008 1004 1005 1010 1057 1059 1061 1065 1067 1101.

భాగములందు మాత్రము కృతార్థులైనవారు

1 పాఠ్య:—983 984 985.

2 పాఠ్య:—988 989 990 991 1104.

3 వ-గ్రూపు పూర్తిపరీక్ష

1 క్లాసు:—1580 1646 1835.

రెండవ క్లాసు:—

1109 1114 1117 1121 1125 1126 1131 1132 1134 1136 1138 1139 1140 1141 1143 1145 1146 1190 1191 1196 1197 1199 1203 1213 1237 1238 1239 1243 1248 1251 1252 1256 1258 1263 1266 1272 1278 1279 1282 1315 1316 1318 1322 1326 1341 1342 1343 1344 1345 1371 1380 1381 1382 1383 1398 1400 1402 1471 1473 1474 1477 1484 1488 1491 1494 1497 1499 1503 1507 1509 1515 1516 1518 1534 1535 1541 1542 1543 1544 1552 1557 1561 1564 1568 1573 1577 1584 1588 1590 1611 1638 1641 1642 1643 1647 1648 1650 1651 1652 1654 1657 1659 1663 1667 1673 1679 1680 1719 1740 1746 1782 1785 1841 1842 1843 1864 1870 1873 1874 1876 1877 1880 1883 1885 1888 1889 1890.

2 వ పాఠ్య మూలము:—1118 1187 1142 1151

1186 1240 1253 1254 1252 1268 1270 1319 1504 1514 1556 1566 1572 1578 1579 1582 1583 1595 1606 1656 1665 1668 1681 1745 1754 1771 1840 1845 1886

ఒక భాగము పాఠ్యము పూర్తిచేసినవారు

1 పాఠ్య:—1156 1295 1298 1417 1419 1430 1527 1619 1694 1695 1793 1796 1806 1847 1848 1849 1850 1901

2 వ పాఠ్య:—1161 1168 1169 1171 1172 1174

1176 1179 1181 1228 1229 1230 1233 1235 1236 1310 1439 1443 1444 1450 1451 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1467 1528 1532 1703 1707 1708 1728 1807 1810 1815 1819 1823 1825 1826 1829 1856 1858 1859 1860 1911

భాగములందు మాత్రము పాఠ్యమునవారు

1 పాఠ్య:—631 1216 1222 1225 1290 1292 1403 1421 1428 1434 1435 1854 1899

2 పాఠ్య:—1910

ఈదిననెంబర్లు ఫలితములు నిలుపుచేయబడెను:—654 657 658 659 661 664 669 670 678 680 683 686 690 691 705 707 708 1729 1730 1731 1732 1733 1734 1735 1736 1737 1738 1748 1755 1759 1761 1764.

కృష్ణమోటారు యజమానుల సభ

తెజవాడ, మే 13.—కృష్ణజిల్లా ఫర్వీసు మోటారుల యజమానుల సభ 16 వ తేదీన తెజవాడపుర మండలమున, జిల్లా పోలీసు సూపర్వైంటెండు చార్జ్స్ గారి అధ్యక్షతన ఉదయము 8 గం|| జరుగును. సభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు. ముఖ్యమును విషయములు చర్చింపబడును. అని కార్యదర్శి మల్లికార్జున రావుగారు తంతివార్త నంపుచున్నారు.

విదేశ వార్తలు

సర్ జాన్ సైమను

ఎన్నిక ప్రచారము - పోలీసుకాపుదల

(బీముసర్వీసు)

లండన్, మే 12:— సర్ జాన్ సైమనుగారు ఎన్నిక ప్రచారములో దిగునగుపుడు భారతీయులుగాని కమ్యూనిస్టులు గాని అల్లరిజేయుకుండుటకు పోలీసు సహాయమును ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటుజేసిరి.

ఆబర్డన్ విభాగములో సైమనుగారు ఎన్నిక ప్రచారమును గా వించినపుడు అచట విశ్వవిద్యాలయమున జరుపు భారతవిద్యార్థులు అల్లరిజేయుటచే అచట పోలీసువారు చాలక అదనపు పోలీసుగూడ నచ్చేసిన ఈవినింగు స్ట్రాండ్ల పత్రికలో ప్రకటించిరి. ప్రేక్షకులలో పోలీసువారు మామూలుగ పౌరులు ధరించు దుస్తులతో అచటను సూర్యుండునటుల ఏర్పాటులను జేసిరి. సభ మొత్తముమీద నెమ్మదిగానే జరిగెను. పోలీసువారు నున్న కమ్యూనిస్టులు లింగ్వులుసభలో ప్రేపుచేసిన కరపత్రములను బంచిపెట్టి అల్లరిచేయుట కడ్డురా లేదు. సర్ జాన్ సైమనుగారిని హంతకుడని కేకలుజేసిరి.

ఖద్దరు మహిమ

యునైటెడ్ స్టేట్స్ అధికారి ప్రశంస

(బీముసర్వీసు)

న్యూయార్క్, మే 12:— యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో నేతపరీక్షను చిక్కులనుగూర్చి పరిశీలనమును గావించుచున్న ఏథర్ట్స్ పీఠ్యుగారు కార్మిక రైతుల యధికారి నేతపరీక్షను దుద్ధినిగూర్చి విచారణలన్నియు గాంధీగారి ఖద్దరు యుద్ధము మనుగూర్చి ఇట్లు ప్రశంసించెను.

“ప్రాచ్యదేశమున భారతదేశములో ఖద్దరు ప్రతిపరీక్ష మలో నూతన జీవనమును ప్రవేశపెట్టెను. ప్రత్యక్షముగ బ్రిటిషు ప్రతిపరీక్షను అడంచుటకే ఇది ఉద్దేశింపబడెను. దానికొరకు గాంధీగారు చరకా రాట్నమును ప్రవేశపెట్టిరి. రాట్నమును మగ్గమును జాతీయోద్ధయ చిహ్నముగ నేర్పరచిరి. భారతీయుల యభిప్రాయముప్రకారము జాతీయ నాయకులు వాటి ప్రాముఖ్యమును గీర్తించిరి.

పార్లమెంటు రద్దయినది

ఎన్నిక సంరంభము ప్రారంభమైనది

(వైరెస్)

రస్సి, మే 11:—పార్లమెంటును రద్దజేసితిని సార్వభౌముడు ప్రకటించిన వెంటనే ఎన్నిక సంరంభము ప్రారంభమయినది ఆధ్యర్థులు 1700 మంది గతరాత్రి దేశమంతటను ఉపన్యాసములను గావించిరి.

అల్బర్ట్ హేలులో బార్లీవుసుగారు 10,000 మంది ఎదుట ఉపన్యసించిరి. సోమవారముగాని ఎంతమంది నిలచెదరో తెలియదు. స్వతంత్రపక్షపు టెక్నోథులుగాక కన్వేన్షియలు 587, కార్మికులు 570 లిబరల్సు 512 మంది యుండుదురు. బార్లీవుసు గారెంతవరకు బ్రిటిషుదేశ సమస్యనే ఎత్తుకొని మాట్లాడిరి.

కోడ్సు భవనమును ఆక్స్ ఫర్డులో తెరచిరి.

11 తేదీనుండి లండనునుండి జకోస్లావియా ఆంతటను తెలిఫోను ప్రచారముండునని పోస్టుమాస్టరు జనరలు తెలిపెను.

గతయుద్ధముచే జననములు ఇంగ్లండులో తగ్గిపోయెను. అందువలన పిల్లవాండ్రనే పనిలో ప్రవేశపెట్టవలసివచ్చెను. ఇక నుండి 1940 లోపుగ తగ్గి పోవునట.

బార్లీసార్వభౌముని తృతీయపుత్రుడు జపాను పయనము ను పూర్తి గావించుకొని టొక్యోనుండి 10 తేదీన బయలుదేరెను. జపాను బ్రిటిషుపైత్రి సుఖముగ ఏర్పడెను.

బాపాలాగారి సీమకమలములు

216, చైనాబజారు, మదరాసు. 1

మహాత్ముని యాంధ్ర దేశసంచారము

నెల్లూరుమండలమున జరిగిన సన్మానము

ఈశ్వర 10 వ తేదీ శుక్రవారమునాడు కలకత్తా మెయిన్ లులో గాంధీమహాత్ముడు మున్నెనవారు నెల్లూరువచ్చిరి. నెల్లూరుమండల - పట్టణ కాంగ్రెసు సంఘముల వారును పౌరులును రైలుస్టేషనువద్ద స్వాగత మొసగిరి.

బుచ్చిరెడ్డిపాలెములో 6142

మహాత్ముడు మోటారులో బుచ్చిరెడ్డి పాలెము వెళ్లెను. అచట యూనియను దోర్లవారను పౌరులును శ్రీమంతుల కొవ్వూరుపౌరులును ప్రత్యేకముగా సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. ఖడ్గరు నిధికి 5551 రూపాయలను లాలాజీ నిధికి 591 ను మొత్తము 6142 రూ॥ లియ్యబడెను.

ఎల్లయ్యపాలెములో 1232

మహాత్ముడు బుచ్చిరెడ్డిపాలెమునుండి ఎల్లయ్యపాలెము వెళ్లెను. అచట పౌరులు సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. ఖడ్గరు నిధికి 1116 ను లాలాజీ నిధికి 116 ను మొ॥ 1232 రూ॥ నిచ్చిరి.

రాజుపాలెములో 756

ఎల్లయ్యపాలెమునుండి వారు రాజుపాలెము వెళ్లిరి. అచట రాజుపాలెము చోడవరము గ్రామములవారును కొవ్వూరు సహకారసంఘమువారును సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. 756 రూపాయలనుగూడ నొసగిరి.

ఇతర గ్రామములు

పార్లపల్లి	రు -296-6-0
విడవలూరు	400-0-0
ఉటువూరు	1600-0-0
మోపూరు	1116-0-0
అల్లూరు	1200-0-0
కావలి	1650-0-0

ఉలవనాడులో 600

మొన్న 11 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు ఉలవనాడు వెళ్లెను. అచట 600 రూపాయ లియ్యబడెను.

కందుకూరులో 1215

అటునుండి వారు కందుకూరు వెళ్లిరి. తాలూకాబోర్డు వారచట సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. పౌరులు 1100 రూపాయల నొసగిరి. అచటసభలో మహాత్ముడు ప్రసంగించెను. మహాత్ముని కియ్యబడిన ఖడ్గరు పండును 655 రూపాయలను, రెండు ఉంగరములను 50 రూపాయలను వేలములో కొనిరి. 11 వ తేదీ రాత్రి మహాత్ముడు నెల్లూరులో నిద్రించెను.

పామూరులో 700

శ్రీమంతుల కస్తూరిబాయి, దుర్గాదేవిగార్లును వేళేభట్టుడును పామూరుకు వెళ్లిరి. దారిలో 150 రూపాయలను పామూరులో 550 ను మొత్తము 700 రూపాయ లియ్యబడెను. అచటి సభలో శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారు ముచ్చటించిరి.

సంగంంలో 116

నిన్న 12 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముడు మోటారులో సంగంం వెళ్లెను. అచట 116 రూపాయలియ్యబడెను. అటునుండి మరల నెల్లూరు వచ్చిరి.

నెల్లూరులో 6290

నిన్న సాయంకాలము నెల్లూరిలో కస్తూరిదేవి బాలికా పాఠశాలకు మహాత్ముడు శింకుసాపన మొనరించెను. అచట 290 రూపాయలియ్యబడెను.

పిమ్మట శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలావరణమున బహిరంగసభ జరిగినది. నెల్లూరు మున్సిసిపాలిటీ జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు స్కూలువెంజుల గంభము మున్నగు సంఘముల వారు సన్మానపత్రములను 6000 రూపాయలను సమర్పించిరి. మహాత్ముడు ప్రసంగించెను. పిమ్మట మహాత్ముడు అసాధారణ కాలయమునకు వెళ్లెను. నిన్న రాత్రి నాటక ప్రదర్శనమునకు వెళ్లెను.

(అ. ప్రె.)

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో గాంధీమహాత్ముని సంచారము

(మా ప్రత్యేక స్వకీయవిలేఖరి)

పోలవరంలో మహాసభ

మే 9 వ తేదీ యుదయమున సీతానగరమునుండి బయల్దేరి పీఠురులో 8 లేక పదిమైళ్ల దూరమున ఎదురుయొడ్డుననున్న పోలవరమునకు గాంధీమహాత్ముడు వెళ్లెను. అరువదియడుగులయొత్తు గట్టున నందలకొలది జనము బారులుగట్టి మహాత్ముని దర్శనమునకై తహతహపడుచుండిరి. మహాత్ముడును తదితరులును గట్టెక్కిరి. శ్రీ పుగలూరి కోదండరామయ్యగారును, శ్రీ చేటియ్యం సోమయ్యగారును (స్వరాజ్యక్రమసంస్థాపకులు) మహాత్ముని సగౌరవముతో మహాసభాస్థలికి దోడ్కొనిపోయిరి. రెండుమూడు ఫర్లాంగు లుండుటచేత చెండెడ్లబండిలో మహాత్ముని, ఆయన సతీతిలకమును గూర్చుండజేసి తీసికొనవల్సిరి. బండితో జనము మూగిపోయిరి. అయినను మహాత్ముడు ఓపికబట్టెను. ఇచ్చటి వారు నాగరికతాప్రపంచిమున కించుక దూరస్థులగుచేత కొంచెముమోటుగా గాన్పించురు. విద్యాగ్రంథలోపమున్నను, హిందూసాంప్రదాయముల నెరిగినవారును, ఖాతించువారును మహాత్ముని కేవలము మహర్షిగా జూచుకొనిరి. నడివడ్డను, సభాస్థలిలోను పోలీసువారు కాపలా యున్నారు.

మహాత్ముడు పండిట్లోనికి వచ్చి బల్లపై కూర్చున్నదై ఎవరును ధ్వనిచేయక శాంతముగానుండి వినవలసినదని హిందీలో నిట్లుపద్యమిచ్చెను. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు తెలుగున అనువాదము చేసిరి.

“మనుష్యులజూచి భయపడకుడు”

దూరస్థమై మారుమూలగా నున్న యీ ప్రాంతమునకు రాగల్గుట నాభాగ్యముని తలంతును. హిందూసాన నేవాపరులు తిరుచుగా చేరలేని స్థలము అయినను, తదనుకూలముగా పరిశీతులు మారుటచేత యిక్కడకుచేరుట దుర్లభమయ్యెను. ఇక్కడి కెదురుగా నున్న గోదావరి కావలిగట్టునుండి దాటవలసిన నావ ను దాటనివ్వకుండ ఆభ్యంతర పెట్టినట్లు నాకు తెలిసినది. కాని మరియొక నావికుడు అట్టి ఆభ్యంతరమునకు లోనుగాక (సీతానగరమునుండి) నన్నిక్కడకు తీసికొని వచ్చినట్లు తెలియవచ్చినది. ఏదైతే నేను యీశ్వరకృపవల్ల నేనిక్కడకు చేరితిని. కాని కొంత ఆలస్యమైనది. మానవసంకలితమైన ప్రభుత్వము దానిదూతలను కలిసి ఆభ్యంతరములు గలుగజేయుట కన్నియుపాయములు పన్నినను ప్రపంచమునకంతకును పాల కుడైన జగద్రతుకుని కృపయున్నచో యీ ఆభ్యంతరములన్నియు భంగపడును. కాబట్టి ఇందునుగురించి మిరొక నీతిపాఠము ను నేర్చుకొనవలసినది. మానవునికి భయపడుట అవసరము లేదు. పోలీసువారంటే వారు భయపెట్టుట వారికి మామూలైనది. పోలీసువారేకాదు. ఇతరమానవులుకూడ భయపెట్టుదురు. మనుష్యులజూచి మనము భయపడకూడదు. దైవభయము గలవారు మానవునికి భయపడ నగత్యములేదు.

పోలీసువారేమిచేయుదురు?

అయితే వారికి క్షింతనను మన బాహ్యశరీరముపై మా పిండగలరుగాని ఆత్మవిదాన మాపలేదు. అలాగున వారపకారముచేయుచున్నారని మనము క్రొధము పెట్టుకోరాదు. కాబట్టి యిప్పుడు కావలసినదేమనగా నిర్భయత్వమునహించిన మనిసి ధైర్యవంతుడైనవాడు ఇతరులందు క్రొధముంచరాదు.

చుట్టా కామధేనువు

మద్యపానమునకు మత్తుపార్థము లుపయోగించుటకును అలవాటుపడినవారట్టి వానిని మానివేయవలెను. ధనము పోతుండేమో అని భయపడువారు చుట్టా రాట్నముమీద పనిచేయుట ప్రయోగ్యరము. చుట్టా కామధేనువు పంటిది అని యెప్పుడును చెప్పుచున్నారు. హిమవత్పర్వతములలో నేపాళమునందు రాట్నము కామధేనువుగా పిలువబడును.

మనభూమిలో పంట తీసికొని మనము తినుచున్నాము. అట్లనే మన చేతిలో పనితో మనబట్టకట్టుగుము. ఇట్లుచేసినచో మన కే భయము నుండదు.

వ్యభిచారము వదలిపెట్టవలెను. వ్యభిచారియైన వాడు లోకమును జూడలేక వెరచును. ఒక్కపర్యాయము, వ్యభిచారములోనికి దిగినట్లయితే అందరిచేతను అతడు దూషింపబడును.

మీరందరను హిందువులు మహాత్ముడియులు, క్రైస్తవులు అందరను సోదరభావముతో మెలంగవలయును. ఈమాటలు మీతో చెప్పుట కిచ్చటకు వచ్చితిని. ఈ సంగతులను యుక్తియు

గా మీరు జ్ఞప్తియందుంచుకొనవలెను. ఎవరిని చూచుచును భయపడినను మన మేకార్యమును చేయలేము. లోకములో ఎవ్వరని తక్కువవారని భేదములేదు. భగవంతుడు ఎవ్వరనిని నీచులని పుట్టింపలేదు. అందరిని సమానముగానే సృష్టించెను. అట్టి ఆభేదముతోనే అందరను ఎర్తించవలసింది.

మీకందరకు నేవయొనర్చుటకు సీతానగరములో సత్యాగ్రహశ్రమమును యీపోలవరం గ్రామములో స్వరాజ్యక్రమమును గలవు. పిల్లలకు చదువు నేర్పి రాట్నముమీద నూలు నడుపుట, మద్యపానము మొదలగు దురభ్యాసములు లేకుంక సద్వర్తనము కలిగియుండునట్లు తయారుకావలెను. కాబట్టి మీపిల్లలను అట్లుటకు పంపించవలెను.

ఉపన్యాసానంతరము గూ 650 లు మహాత్ముని హోంబడెను. ఇది గాక మరికొన్ని చిల్లరలు నమూనయ్యెను. సరియైన గూ 150 లు పంపించెన మనిరి.

కడచిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను పిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

చాంబర్లెను కాఫ్ రెమిడి

నే యుపయోగించుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతను, రాత్రి వచ్చు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధినిండి అపాయకరమగు యిన్ ఫ్లూయెంజా నొండులను విషవాయువులకులోను గాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవింపవచ్చును. విషపురితగుయిన దినుగులెవ్వియు యందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లెను దగ్గు నివారిణి

1888 ఇందులో మత్తుపార్థములు చేడుటలేదు.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

CHAMBERLAIN'S

కాలిఫోర్నియా, అమెరికా మునసిపాలిటీ

కమ్యూనిటీ ప్రభుత్వమునందు

యౌవనము : ప్రాణాధారమైన శక్తి

వీనిని పొంది, నిలుపుకొనుడు.

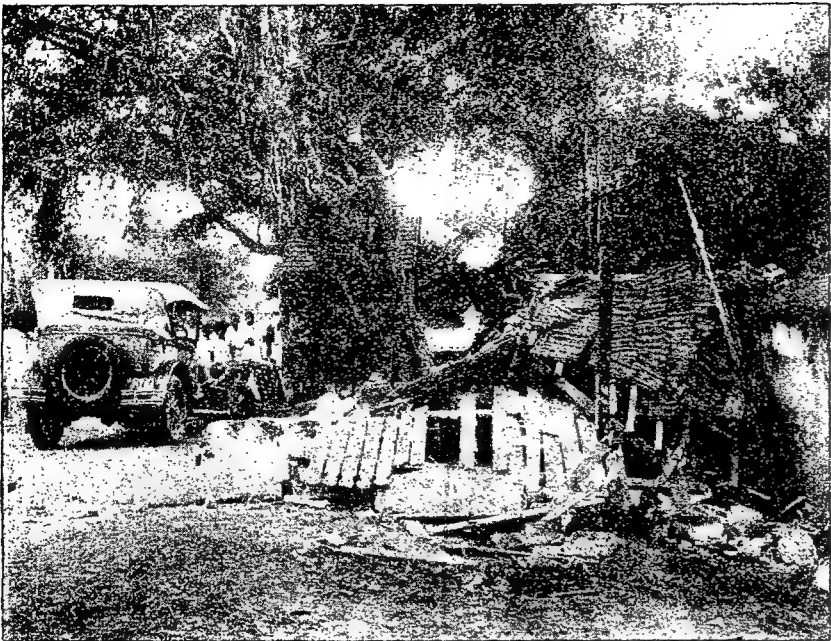
యౌవనము, ప్రాణాధారమగు వత్తున ఎంతవరకు రక్తముయొక్క సికిగతులపై శాధారపడియున్నదను విషయ మున రక్తముయొక్క సికి సంపూర్ణముగా నందెంత ఇనుము కలిసి యున్నదో దానిపై శాధారపడియున్నదనితేమో కొలదిమొది మాత్రమే తెలిసికొందురు. మీ యౌవనమును, ప్రాణాధారమగు వత్తునను నిలుపుకొనుట కెల్ల వత్తును మీరు మీరక్తమున ఇనుము విస్తారముగా కలియనట్లు చేయవలయును. ఇందులకు నులభమైన మార్గమేదన మీరత్నవత్తును విరవ జెలాయడును నేనించుటయే.

రక్తమతి శక్తిగలముగా జీర్ణముచేసికొగ్గును దూడమున ఇనుము విరవ జెలాయడుతో చేర్చబడియున్నది. విరవ జెలాయడును నేనించుట యనగా యౌవనమునకును, ప్రాణాధారమగు వత్తునకును అవసరమైన రక్తమున కినుమును ఆఫీండు చేయుట.

ప్రతిచోటను నేనించుటకు శుభముగ, చొరవయెను. రక్త విక్రయింపబడుచున్నది. వదునాల్గు శివములకు సరిగ్గున సీసా నెల రు 1. 40 శివములకు పరిచదు సీసా ఖరీదు రు 2-12-0. యౌవనమును, ప్రాణాధారమగు బలమును మీరు మరల పొందవలసియున్నను, నిలుపుకొనవలసి యున్నను మీరీది ఆవసరమే

141-2

మోటారు ప్రమాదము

తేనాంపేటయందు కెడడలు చర్చి యెదురుగ నొక మోటారుకారు బాటసారుల విశ్రాంతి శాలపైని పోగా శాల కూలిపోయెను. (ఎ. రత్న)

విమానము పై టపా

ఇంగ్లాండునుండి ఇండియాకు విమానముపై యిప్పుడు టపా నడచుచున్నది. లండనులో బయలుదేరిన 15 దినములకు కరాచిపోయి తిరిగి లండను పోగలదు. క్రాయిడనునందు టపాదించుట. (సెంట్రలు న్యూస్)

టపా విమానము.

ఇండియా, ఈజిప్టు, ఇరాకు దేశములనుండి లండనుకు టపా గొనిపోవు విమానము "ఆరము స్ట్రాంగు"పై ప్రథమసారి ప్రయాణము జేసినవారు. విమానశాఖ వైసుమార్షలు సర్ జుశ్రీ సాల్వండుగారు, సర్ శామ్యూలు హోరుగారు, కార్యదర్శి, గౌ॥ క్లైవు చెట్విండు, సర్ వియలు వియ్యను, సి. పి. జోన్సుగారు విమానశాఖ ముఖ్యద్యోగులు యిందుగలరు. (సెంట్రలు న్యూస్)

లిబర్టీ పత్రికా ప్రచురణసంఘము

వారము రోజులలో స్థాపించబడును
కలకత్తా 'లిబర్టీ' పత్రికకు చేయబడిన ప్రోత్సాహము చే నుత్సాహభరితులై వారమురోజులలో పలుకుబడిగల పెద్ద లతో కూడిన ఒక లిమిటెడ్ కంపెనీ, లిబర్టీ పత్రికా ప్రచురణసంఘ మును వేర స్థాపించుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవని ప్రీప్రెస్ వారికి తెలియచెప్పినది. (ప్రీ ప్రెస్)

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-3 వెల 0-2-0; 12-3 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణములో కండ్లుతో ముట్టవలసి చిగుర్లుగట్టి తడును. చిగుర్లనుండి రక్తముకావలసిను. నోటదుర్బలము లేకయుండును. కండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిబో మద్రాసు, బొంబాయి.

కీ॥ శే॥ కూట్సు ట్రాటరుగారు

త్రోవలో స్త్రీమరుదై మరణించుట
ఉదకమండలము, మే 13:—“మనోరమ” అను స్త్రీ మరుదై నడిసముద్రములో నిన్నును సర్ వి. ఎం. కూట్సు ట్రాటరుగారు, మదరాసు హైకోర్టు ఫిఫ్ జస్టిసు, చనిపోయినట్లు కెప్టనువద్దనుండి ప్రభుత్వమువారికి వర్తమానము వచ్చెను. (అ. ప్రె.)
గౌ॥ న్యా॥ విక్టరు మరై కూట్సు ట్రాటరుగారు ఎం.ఎ. 1875 సం॥ మే 12 న తేదిన జన్మించిరి. సెంటు పాల్సు స్కూలు బాలియలు కాలేజీ ఆఫ్ కంప్ట్రోనలను చదివిరి. 1901 సం॥ బారిస్టరుపట్టా పొందిరి. 1915 మదరాసులో జడ్జిగ నియమింపబడిరి. 1928 సం॥ మదరాసు హైకోర్టు ఫిఫ్ జడ్జి పని స్వీకరించిరి.

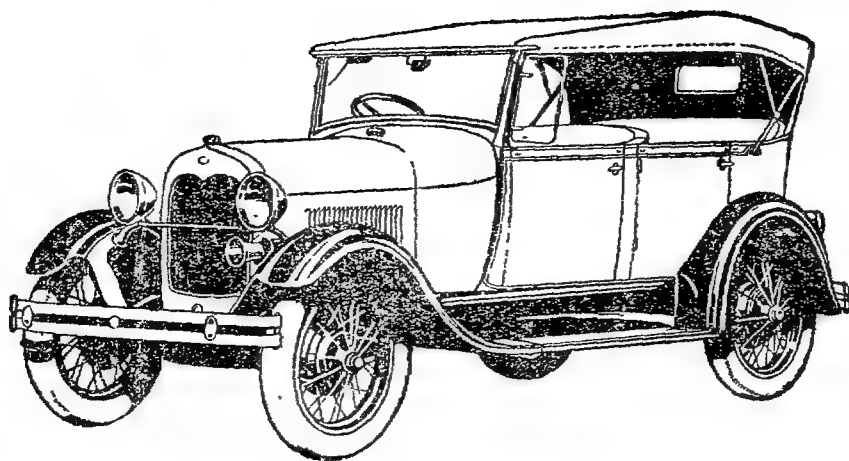
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

ఆదాయవ్యయపట్టికను ప్రభుత్వమువారు
ఆక్షేపించుట సిండికేటువారి ప్రత్యుత్తరము
కలకత్తా, మే 11:—చాల సంవత్సరములనుండి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వారి యాదాయముకంటె వ్యయము హెచ్చు గుచున్న ననియు యిట్లుగుట హానికరముగాన యికమం దైనను వ్యయము తగ్గించెదరాయని బెంగాల్ ప్రభుత్వమువారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వారిని తప్పుబట్టుచు లేఖివ్రాసెను. ఈలేఖకు ప్రత్యుత్తరముగా ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయము 1924-25 సంవత్సరపు ఆదాయవ్యయపట్టిక మీదను, 1928-29 ఆదాయ వ్యయపట్టిక మీదను ఆధారపడియున్నదనియు, టెం పొరరీ రివ్యూఫండు లెక్కల విషయమయి ప్రభుత్వమువారు పొరబడిరనియు సిండికేటువారు తెలుపుచున్నారు.
టాగోరులా ఉపన్యాసకులు
టాగూరు లాఉపన్యాసకులుగా లండను విశ్వవిద్యాలయ మునందలి న్యాయవిశారదులు మార్గన్ గారును, సర్ లేజుహా డ్యూర్ సుప్రూగారును, కేంబ్రిడ్జి విశ్వవిద్యాలయమునందలి న్యాయ పండితులు లిక్విడ్ గారును 9,000 రూపాయల భృతిపై నియోగింపబడిరి.
నెలకు వెయ్యి రూపాయల జీతముమీద మహామహో పాధ్యాయ డాక్టరు భరత్ కుమారశాస్త్రిగారు అస్టోన్ సంస్కృత పండితుడు నియోగింపబడెను. (అ. ప్రెస్.)

కీర్తి పత్రిక నిషేధింపబడుట

పోలీసు సోదాలు
అమృతసరము, మే 11—1929 సంవత్సరము మేనెల కీర్తి, ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడినది. అని ప్రచురింపబడు కార్యసాహసమును, యితర కార్యాలయమును సోదాచేయబడినవి కార్మికుల యొక్కయు, కర్షకుల యొక్కయు తే మ ము న క యి ప్ర చు రిం ప బ డు “గడర్” అను పత్రిక 1857 సంవత్సరమున జరిగిన స్వాతంత్ర్యపోరాటము యొక్క జ్ఞాపకార్థమై నిన్ను సాయంత్రము ప్రచురింపబడినది. మొదట గడర్ పత్రికను సాన్ ఫ్రాన్సిస్కో నుండి ప్రచురించి, లాహోరు కుట్రకేసులో సురితీయబడిన కర్తార్ సింగు గారికి కృతి సమర్పింపబడినది. (అ. ప్రె.)

అక్షరాల నిజమైన

టూరింగుకారు నవీనమాదిరి

సెల్యూలూజ్ టూటోన్ రంగులతో మెరుగువేయబడిన స్టీమ్ లైను బాడీ ఉక్కుచే తయారైనది. నడుపుటయందు గల సౌలభ్యత, మితవ్యయము గలుగును. ఎంత మోటగా వాడినను, చెక్కు చెదరదు. 3 స్పీడ్ గేర్ బాక్సు, 6 బ్రేకులు, న్యూ ఫోర్డ్స్ 24 హెచ్. పి. ఇంజను గలవు,

తీవ్రమైన ఆక్సిల్ రేషన్, అదురుడు లేనివేగము, అందము, మంచి పనితీరుగలిగి మితవ్యయమును చేకూర్చును. సౌఖ్యోన్నతిని గలిగించును.

విడతీయుటకు వీలైన 5 చక్రములు టైర్లు, స్పీడ్ మీటరు, పెట్రోల్ గాజ్, ఎలక్ట్రిక్ విండ్ స్క్రీన్ వైర్, డాష్ బోర్డు, కాంబినేషన్ లైటు, స్టాప్ లైటు, గ్రీన్ గ్లాస్ లూబ్రికేషన్, ప్రెస్టెక్స్ గ్లాసు విండ్ స్క్రీన్, వైరాఫ్టిలిన్ ఫినిష్, 6 బ్రేకులు గలవు.

డిస్ట్రిబ్యూటర్:-

ఓక్స్ ఆండ్ కో, లిమిటెడ్, మద్రాసు.

వారి అనుమతి నొందిన డీలర్లు:-

ఫోర్డ్ మోటారు కంపెనీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, బొంబాయి.

రాంజీ మగ్డోనాల్డుగారు

ఎన్నిక సంరంభము
(రూటరు)

లండన్, మే 12:- ప్రతిపక్ష సోషలిస్టులు ఎన్నిక వ్యూహాన్ని న్యూనతపరచుచున్నారని మగ్డోనాల్డుగారు ఎన్నిక యావస్థాసంబంధమున నుడివీరి. నియోజకవర్గమునకు ఏమియు తెలియదుగున్నట్లు చెలిపిరి. కార్మిక ప్రభుత్వము చివరకు బొన్గుపరిశ్రమను వడిపించెదరనియు గూడమును శుభ్రపరచెదరనియు, ప్రపంచకార్యమును విస్తరింపజేతురనియు నుడివీరి. శిశువుల ఆరోగ్యమును పెంపొందించు బూసుకోనెదరనిరి. విద్యా శాకార్యమును శుభ్రపరచుననిరి. వాషింగ్టన్ ఒడంబడిక ప్రకారము 8 గంటల పనిచేయుటలే ఫ్యాక్టరీ బిల్లు ఆమోదించెదమనియు, పనివాండ్రు పోరాటపు ఆత్మను సమరణజేతురనియు ప్రేమ యూనియనులకుగూడ సహకారజేతురు. ప్రత్తి, ఇనుము, ఉక్కు పరిశ్రమను విచారించుటకునూ, తైల సైన్సులన్నియు కాసనమును గానించుటకును, మద్యపాన వ్యాపారమును పరిశీలించెద మనియు దానివలన దేశమున కెంతయు లాభకరమగునందుననియు రాంజీ మగ్డోనాల్డుగారు రినిరి. ఉపద్రవము, గవర్నము కురియుచున్నను, గాలి ఎదురుగా వీచుచున్నను, భౌతికదేశమునుండి వైమానిక తపాలు 20 వేలకుపైగా ఉత్తరములు ఆదివారమున క్రొయిడను 15 నిమిషములుమాత్రము ఆలస్యముగ జేరెను.

పశ్చిమగోదావరి

జిల్లాకాంగ్రెసు కమిటీ

21 తేదీని నిడదవోలునందు సభ

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘసభ ఈ నెల 21 తేదీ మంగళవారము ఉదయము 8 గంటలకు సమావేశమగును. కార్యనిర్వాహకోద్యోగుల ఎన్నిక, కాసనసభల కభ్యర్థుల ఎన్నిక, కద్దరు కార్యక్రమ నిర్ణయము మున్నగునవి యోచించబడును.

వెంకటగిరి వార్తలు

ఈ నెల 9 తేదీని టి. వరదరాజులు నాయుడు బి. ఏ. సబుమేజిస్ట్రేటుగారికి పురమండరమున పీడ్కోలు ఒసగబడెను. నాయుడు గారు కోవూరు (నెల్లూరుజిల్లా) నకు బదిలీచేయబడిరి. సమాఖ్యాధ్యక్షులు మొకటి తీయబడెను. ఈ పీడ్కోలు నందు వెంకటగిరి దివాను, సంస్థానం ఇంజినీరు, జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు మున్నగువారు పాల్గొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

నేషనల్ ఇండియన్ రైఫ్ ఇన్స్పెక్షన్ కంపెనీ లిమిటెడ్

నూతనముగా ఏర్పరచబడ్డ రెట్రంపులాభముల వద్దతి నూట్కి నలుబదివంతున తిరిగి యిచ్చుపద్ధతులు యొక్కవివరములు

యీ దిగువవారికి వ్రాసి కనుగొనుడు.

హిందూ దేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెనీ యిదితప్ప మరియొకటి లేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెన్ పేవరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.

వివరములకు యీ దిగువ వ్రాయుడు.

82-1

వి. కె. చెట్టి,

కైలసీ మద్రాసు.

ఫోన్ నెం. 2420

పాట్టుబాక్సు నెం. 150

చిఫ్ ఏజెంట్:- టి. వి. రాఘవయ్య,

నాగర్ కంపెనీ, కలకత్తా.

భారత స్వాతంత్ర్య యుద్ధదినము

రాజమహేంద్రవరములో ఉత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అఖిలభారత స్వాతంత్ర్య యుద్ధదిన పురస్కరమును రాజమహేంద్రవరము ది 10-5-29 శుక్రవారము జయప్రథముగా జరిపిరి. నాటిసాయంకాలము పాలుచౌకుమండి ఉత్సవము బయలుదేరెను. మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి యొక్కయు, నానాసాహెబు, రాణీకుమార సింహులయొక్కయు చిత్రపటములు ఉత్సవములో ప్రదర్శించిరి. ఆంధ్రదేశమందలి పెక్కు జిల్లాలనుండి పలువురు విచ్చేసి ఉత్సవములో పాల్గొనిరి. శ్రీయుతులగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య, పాలకోడేటి నూర్య ప్రకాశరావు, ఆత్మహరి గోవిందాచారి, జి. వి. పున్నయ్య కాశ్రీ, మంగిపూడి పురుషోత్తమశర్మ, అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య, పోడూరి శ్రీరాజు, సత్తిరాజు రామమూర్తి గార్లు, తదితరులును పుత్తిసములో పాల్గొనిరి. సాయంకాలము 8-30 గంటలకు శ్రద్ధానందఘాటులో బహిరంగసభ జరిగెను. గుంటూరుకునిసిపత్ సంఘ అధ్యక్షులును, సుప్రసిద్ధ దేశభక్తులగు మ|| రా|| రా సచింపల్లి నరసింహరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సీతానగర ఆశ్రమవాసులు యన్, నూర్యనారాయణగారును, వి. సత్యనారాయణగారును జాతీయ గీతములను పాడిరి. పతాకగీతమును గొంతు సత్యగ్రహ ఆశ్రమవాసులును తదితరులును పాడి జాతీయపతాకమునకు మొక్కిరి. పిమ్మట వెయ్యికిపైగా నున్న సభికులెల్లరు భక్తిగీతములతోలేచి జాతీయపతాకమునకు వందనము లీడిరి. పిమ్మట సభాసమావేశపక్షమున మ|| రా|| రా మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు ఉత్సవము జయప్రథముగా జరుగు గాకయుని కోరుచు మహారాజు పత్రికాధిపతులగు డి. వి. గోక్లే, హిందూస్థాన్ నేపాదళ దాయకులగు డాక్టరు హర్దికరుగారును, చెన్నపురి శాసనసభలో కాంగ్రెసు పక్ష నాయకులగు పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారును పంపిన సందేశములను సభికులకు పదివి వినిపించిరి. తరువాత 11 సంవత్సరముల బాలిక, గాడిచర్ల రామమూర్తిగారి కుమార్తె శేషాయమ్మ అనుపల్ల ఝాన్సీరాణి జీవితములో కొన్ని ముఖ్యభాగములను నాటకరూపముగా అతిశయ్యతో ప్రదర్శించెను. పిమ్మట మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు 1857 వ సంవత్సర అఖిల భారతస్వాతంత్ర్యయుద్ధచరిత్రను విపులముగా వినిపించిరి. పిమ్మట “సత్యాగ్రహ” పత్రికాధిపతులగు మ రా శ్రీ ఆత్మహరి గోవిందాచారిగారు పురుషోత్తమ శర్మగారు దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావుగారు మాట్లాడిరి. అధ్యక్షుల ఆంధ్రస్వాతంత్ర్యసము వందన సమర్పణములతో రాత్రి 10 గంటలకు సభ ముగిసెను.

ఇటు చూడుడు

ఇటీవల నొక పుష్కరముక్తింద కీర్తిశేఖరైన (లేటు, సంస్కృతాంధ్ర పండితులు, గవర్నమెంటు ఆర్ట్స్ కాలేజి, రాజమహేంద్రవరము) ఆకుండి వ్యాసమూర్తి కాస్టులుగారి గ్రంథరాజము లాంధ్రదేశ గ్రంథాలయములకును కొరెనవారికెల్లరకు నీక్రింది స్థలంపుడల కొసంగబడుచున్నవి. మేమాసాం తములోపల కొనువారలకు ఆంధ్రవ్యాసరచితగ్రంథరాజముల సంపుటిని పోస్తే తీ మేమే భరించి రూ 2-8-0 వి. పి. పి. గా పంపుదుము కొలదిప్రతులుమాత్రమే గలవు. సమయముమించిన లభింపవు. ప్రసక్తిద్రణము దుర్భలము.

పిర్రాపురాస్థానవిద్యాలయ గ్రంథసమితిమాడ యీక్రింది ఆద్రక్షనకు వ్రాసినచో మెలకు లభించును.

1. ఆంధ్రవైషణ్యము. 0-8-0
2. పరాశరస్మృతి (ఆంధ్రవచనము) 0-4-0
3. ప్రబోధసంగ్రహము 0-6-0
- (కృష్ణమిత్రుని సంస్కృతనాటకమునకు తెలుగు)
4. గంగావారి 0-8-0
5. భారతపక్షి (కవిప్రభుభారతవిమర్శనము) 0-6-0
6. అనర్థరాసుము 0-10-0
7. భామినీవిలాసము (పండితరాజశతకమునకు తెనుగు) 0-8-0

మలయునారు:— ఆకుండి వేంకటశాస్త్రి,

“వ్యాసనికేతనము” నందరాడ, కోరుకొండపాడు, రాజమండ్రితాలూకా.

గాంధీగారి నెల్లూరుమండల

సంచారము

11 వ తేదీని లభించిన మొత్తము

శ్రీమతి కస్తూరి బాయిగారికి 11 వ తేదీని సాయంకాలమున లభించిన మొత్తములు

పామూరు	725-0-0
పెగమన	116-0-0

నల్లిపాడులో నిడించుట

11 వ తేదీ రాత్రి మహాత్ముడు పల్లిపాడులో నిద్రించెను. స్వప్నియ దిగుమర్తి హనుమంతరావుగారిని చాల ప్రశంసించెను.

12 వ తేదీని లభించిన మొత్తము

గంగపట్నం	616-0-0
మయిపాడు	884-0-0
ఇందుకూరుపేట	151-0-0

నెల్లూరులో బహిరంగసభకు 12000

మంది వచ్చుట

12 వ తేదీ సాయంకాలము 8 గం. 45 ని|| బహిరంగసభకు మహాత్ముడు వచ్చెను. తత్పూర్వమే కస్తూరీదేవి బాలికా పాఠశాలకు శంకుస్థాపనము గావించెను. ముగిసిపోయితి జిల్లాబోర్డు తాలూకాబోర్డు న్యాయవాదిసంఘము సహకారబ్యాంకి యూనియను స్కా-వెంజురుల సంఘము మద్య నిరసనసంఘము మున్నగు సంఘములవారు సన్మాన పత్రములను సమర్పించిరి.

న్యాయవాది సంఘము	రూ 1708
బ్యాంకియూనియను	78
శ్రీ తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు	280
శ్రీ సిద్ధవరపు రామలింగారెడ్డిగారు	280
శ్రీ తిక్కవరపు వేంకటరామిరెడ్డిగారు	1000
సంగంరామిరెడ్డిలు	916
స్కా-వెంజురుల సంఘము	4

ఈరీతిగ సభలో ధన మొసగబడెను. పిమ్మట సన్మాన పత్రముల చట్టములను శంకుస్థాపనము చేసిన తాపీని ఒకచిత్రకారుడు సమర్పించిన మహాత్మునివలమును వేలము వేయగా వచ్చిన మొత్తము 185

శ్రీలసభలో 443

బహిరంగసభకు రాకముందు శ్రీలసభకు వెళ్లగా ఒక నూలుకట్టను, 443 రూపాయలను సమర్పించిరి. బహురు వీధిని మహాత్ముడు బహిరంగసభకు వచ్చుచుండగా శ్రీయుత కొల్లా వెంకయ్యగారు హారతి యిచ్చి 116 లు సమర్పించిరి. హిందీ విద్యార్థులు 50 రూపాయలిచ్చిరి. పట్టణమంతయును తోరణములతో బాగుగా నలంకరింపబడెను. 12 వ తేదీ సాయంకాలమునకు నెల్లూరు మండలమున 24888 రూపాయలు లభించెను.

(స్వకీయవిలేఖరి తంతివార్త)

దక్షిణదేశములో శ్రీమాన్ గారి

ప్రచారము

మంత్రిపదవుల సంగీకరించువిషయమై

యిష్టాగోష్ఠిసభ

శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, బషీరు అహమ్మద్, రత్న సభాపతి మొదలగువారలు మద్రాసునుండి యు, కాలికట్ నుండి డాక్టరు మూంజీగారును యిచ్చటికి దయచేసిరి. ప్రేమనుపద్ధ పట్టణములోని కాంగ్రెస్ ప్రముఖులు వారికి ఘనమగుస్వాగతము నిచ్చిరి. ఈకోజ ఉదయము సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారి గృహమున కాంగ్రెస్ వారు మంత్రిపదవులను స్వీకరింపవచ్చునా లేదా యనువిషయమై యిష్టాగోష్ఠిసభ జరిగెను. మరియు మద్రాసు శాసనసభలోను, ఢిల్లీ శాసనసభలోను కాంగ్రెస్ అభ్యర్థులను నియమించువిషయముగూడ యిచ్చట విచారించబడెను. ఈ సాయంత్రము బహిరంగసభ జరుగును. ప్రస్తుత రాజకీయసమస్యనుగూర్చి నాయకులు పవన్మనోరుతురు. ప్రజాభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు నాయకులు చెందుమాడు తాలూకాపట్టణములను దర్శించురని తెలియుచున్నది.

(అ. వె.)

ఏలూరు మునిసిపాలిటీ

మోతే నరసింహారావుగారు అధ్యక్షులుగ

ఎన్నుకోబడుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, మే 13:—ఏలూరు మునిసిపాలిటీ అధ్యక్షుని ఎన్నికలు జరుగగూడదని ఇవ్వబడిన టెంపరరీ ఇంజంక్షనును జిల్లాజడ్జి రద్దుచేయుటచేతను, అధ్యక్షుని ఎన్నిక జరుప ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకోద్వోగిని నియమించినందునను 11 వ తేదీ సాయంకాలము మాడుగంటలకు మునిసిపలుసంఘ సభ్యుల సభ సమావేశపరపబడెను. 28 మంది కాన్సిలర్లు సభకు వచ్చియుండిరి. మొత్తము సభ్యులసంఖ్య 28 ఒకరు మర 8 చిరి. ఇరువురు గ్రామమునందు లేకుండిరి. కోర్టువారి ఇంజంక్షను ఉత్తరువులవల్ల చెండువాడ్లులో ఎన్నికలు ఇంకను జరుగ లేదు. ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్వోగి అధ్యక్షత వహించిరి. సభ్యులందరి రాజభక్తిప్రమాణములను గావించిన పిమ్మట అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్షుడు ఎన్నికలు జరుపుటకు గజనల్లి రామచంద్రరావుగారు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

మోతే నరసింహారావుగారు అధ్యక్షులుగ నుండవలయునని శాసనసభ్యులుగ మోతే నారాయణరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. బడేటి వెంకటరామయ్యగారి పక్షము వారిలో గెలుపొందిన కలగార వెంకటరత్నంగారు ఈ ఉపపాదనను బలపరచిరి. (కడచిన ఎన్నికలలో బడేటివారి పక్షమున గెలుపొందిన అభ్యర్థి వీరొక్కరే.) కడచిన ఎన్నికలలో బడేటి వెంకటరామయ్యగారి పార్టీని ఓడగొట్టుటకు మోతే నరసింహారావుగారు ప్రధానకారకులుగ నుండిరి. ఎట్టిప్రతిలేక నరసింహారావుగారు ఏకగ్రీవముగ అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకోబడిరి. కడచిన సంవత్సరములనుండి మునిసిపలు కాన్సిలరుగనుండి మునిసిపలు వ్యవహారములందు ఎక్కుడుశ్రద్ధ తీసికొనుచున్న డాక్టరు జోగయ్యశర్మగారు ఉపాధ్యక్షులుగ ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకోబడిరి. కడచిన సమావేశమునందువలననే ఈ సమావేశమునందుమాడ ఆల్లరిని పురికొల్పి ఎన్నియోప్రయత్నములు జరిగినను మునిసిపలు సభ్యులు లొంగిపోక తమ ధర్మములను నెరవేర్చినందులకు అభినందనపాత్రు లగుచున్నారు. ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకోబడిన అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడు సగరమునందలి ఆరోగ్యసౌకర్యములను వృద్ధిచేయుదురని ప్రజలు నమ్ముచున్నారు. (తంతివార్త)

హిందూ మహమ్మదీయ వివాహము

11—5—29 తేదీని సాండుచేరిటవుక్ హాలులో శ్రీమతి రావు లక్ష్మీదేవి వి. ఏ గారు (మ|| రా|| శ్రీ రావు మూర్యారావుగారి పెద్దకుమార్తె) శ్రీ జయావర్ధన్ గారిని చెన్నపట్నం పోలీసుడిప్రొటెక్టమినరరును వివాహమాడెను. చెన్నపట్నంనుండి డా|| స్వామినాథక్, శ్రీదాధాబాయి, డా|| శంకరరావుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులు వివాహమునకు వచ్చిరి. పుదిచ్చేరి మేయరు మున్నగు ముఖ్యపురవాసులు కూడ వివాహమును తిలకించిరి. దంపతులు తమ మతములను విడనాడకుండగనే ఫ్రెంచివివాహచట్టము ప్రకారము వివాహమును రిజిస్టరు చేసికొనిరి.

పద్మనాయకులలోనెల్ల నీవివాహమే నూతన పద్ధతులతోను విరాజిల్లుచున్నది. నూతన దంపతులు శుభముగ నుండును గాత! యని యెల్లరుకోరిరి.

(ఒడివిలేఖరి)

శాసనసభల కాలపరిమితి

ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ప్రకటన గావించెదరు
సిద్ధు, మే 13:—శాసనసభల కాలపరిమితి విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు త్వరలో ఒక ప్రకటన గావించెదరని తెలియుచున్నది.

సర్ బోరూంజి తలూగారు భారత శాసనసభ్యత్వమునకు రాజీనామ ఇచ్చిరి. వీరు ప్రేటుకొన్నిలు సభ్యులుగ నియమింపబడిరని తెలియుచున్నది. (శ్రీ వెను.)

మోహినితైలము

5 తు|| నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.
పురుషులు వాటుటకు యోగ్యమైనది.
అమృతాంజనం డిప్లో, బొంబాయి-మదరాసు

రాజమహేంద్రవరములో మహాత్ముని ప్రబోధము

(మా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరములో పాల్-చౌకునందు మే 7 వ తేదీరాత్రి జరుపబడిన మహాసభలో గాంధీమహాత్మ్య దీక్షింది యువన్యాసమును హిందీభాషలో గావించెను.

ప్రసాదరీసోదరీమణులారా!

మీరందఱును శాంతముగా సద్దుచేయక కూర్చుండిన యెడల నేను చెప్పవలసినవిషయముల జెప్పుదును. నాకు కొన్ని స్వాగతపత్రము లివ్వబడెను. వానిలో కొన్ని సంగతులను గురించి నే జెప్పదలచుచున్నాను. నేను కొంతకాలము క్రిందట యీ రాజమహేంద్రవరము వచ్చియుంటిని. నేనాసంగతి మరచిపో లేదు. నాకొసంగబడిన సన్మానపత్రములలో నొకటి పురపాలకసంఘమువారిది. దానిని గురించి ప్రప్రథమమున చెప్పెదను.

అస్పృశ్యత

అందులో, అస్పృశ్యత నివారణమునకు ఎట్టి మార్గమున లంబించవలసి యున్నదనియు, అస్పృశ్యత నివారణమును గురించియు మద్యపాన నిషేధమును గురించియు మీరందఱును ప్రయత్నములు సఫలీకృతము లగుటకు నిరీక్షించుచున్నామని ఆపత్రమునందు చెప్పబడెను. ఈరెండు సంగతులు చూచిన యెడల నాకు ఆశ్చర్యజనకమగు చున్నది. అస్పృశ్యత నివారణము, మద్యపాన నిషేధము కేవలము నాపనేకాదు. నాకంటెను మీ పురపాలక సంఘమువారి ఆభారమంతయు గలదు. మీరు నిజముగా నానల్ల నే ఈరెండు సఫలము గావలెనని ఎదురుచూచుట కేవలము శ్రమ. ఈపని కేవలము నాదిమాత్రమేకాదు. మీదిమాత్రమునకాదు. ఇది మనఅందరిదిని. ఈపనులు చేయుట మన అందరి హిందూధర్మమై యున్నది. ఇప్పు డొకరేఖ నా చేతి కందివ్వబడెను. అందులో క్రింది కేవలమైన కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారి పేరు హరింపబడెను. ఆయన అస్పృశ్యత నివారణ గావించినట్లును అస్పృశ్యులను తమ విద్యాసంస్థలందు చేర్చుకొన్నట్లును మద్యపాన నిషేధము గురించి పాటుబడినట్లును అందు చెప్పబడెను. అట్లు చేసినందులకు నాకు సంతోషమే.

మద్యపాన నిషేధము

మద్యపాన నిషేధమును గురించి పురపాలక సంఘములందు దురభ్యాసముగలవారి మద్యము వెల్లి వారిని తాగవద్దని దురభ్యాసము మానునట్లు ప్రబోధము చేయవలసియున్నది. మద్యపాన నిషేధమునకు అనవసరమగు శాసనమును పుట్టింపుటలో ప్రయత్నము కూడా చేయవచ్చును. నామీదనే భారము వైచి నదలివేయకుండ సత్వగ్రహ పూర్వకముగా ఏదైన శాసన నిమిత్తమై ప్రయత్నము చేయవలసి యుండునాయని అశ్వినీనామందును గురించి ఏదైన చెప్పియుండును.

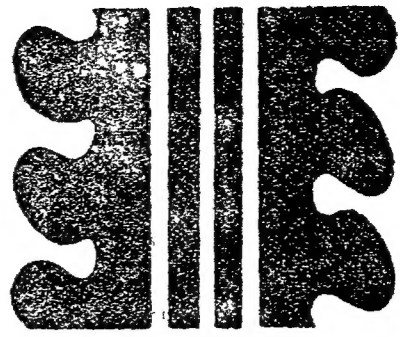
పురపాలక సంఘము

పురపాలక సంఘమువారి ఎదుట మరియొక విషయమును నివేదించ బూనుచున్నాను. నేనొక రోడ్డుమీద వచ్చుచుండగా దుర్భరమైన దుర్గంధము పొప్పటయు ఆవరింపజేయునట్లు చూచుటయు చూచితిని. ఈ పట్టణమునందు 50000 జనాభాయుండి యుండెను. ఇది అంత మహా పట్టణము కాదు. అందుచేత పారిశుధ్యముగల ఆరగ్య పూర్వకమైన మ్యునిసిపాలిటీగామీరు నిజముగా చేయగలుగుదురు ఇటువంటి పవిత్ర స్థలమును ఆనేకులు గౌతమీ స్నానమునకై వచ్చు స్థలమున ఇంత ఆవరింపబడదుర్గంధము తలంపడ చేయవలసియున్నది. ఇందునుగూర్చి వెంటనే శ్రద్ధ వహింపవలసి తలంచు చున్నాను.

కద్దరు

మీ పురపాలక సంఘమువారు కద్దరు అభివృద్ధిని గురించి కొంతవరకు చేయుచున్నారని ఇప్పుడే నాకు తెలిసినది. అందులకు వారు అభినందింతులు.

యువజన సమితివారిచ్చిన పత్రమును గురించి ఇప్పుడు చెప్ప బూనుచున్నాను. నన్ను తీసుకువెళ్లి వారు ఏడవ స్వర్గములో పెట్టివారు. అంతవరకు నారు నాతో రాదలంప నట్లు కన్పించుచున్నది. నే నొక్కడనే అక్కడకు వెళ్లి ఏమిచేయగల్గుదును. అందులో ఏమి వ్రాయవలసినదంటే— ఖద్దరునుగురించి. అంతా బాగానే ఉన్నది. మెమంతా పనిచేయుచున్నాము. మేము ధరించు చున్నాము. కాని స్వదేశీ మిల్లు నూలు బట్ట యందు మాకు ఆభిమానమున్నదన్నట్లు సూచింపబడెను. సముద్రములోనే బడబానలము పుట్టినప్పుడు ఆ యగ్నిహోత్ర షెట్లు

ఇది హిందూదేశపు గుర్తుకాదు

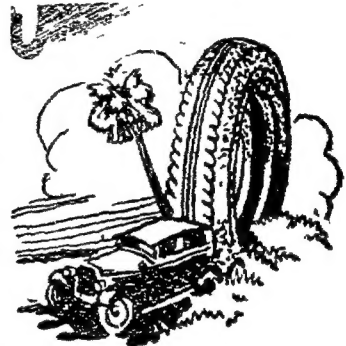
దాని ఆర్థము సర్వతోముఖమని

రెటూన్ టైరుల డిజైనులలో కెల్ల శ్రేయమైన దానియొక్క వర్తక గుర్తు. బ్రిటిష్ గుడ్ రిచ్ బరువంతయు మద్యభాగమున కాక యిరువ్రక, మిద మోవబులుటవేన, చాలదూరముపోగలుగుటకు వీలగుని ప్రబోధము తెలియపరచును.

ప్రక్క యి బరువుగాను, వెడల్పుగానున్నవి మద్యభాగమునకన్న కి రెట్లు ఎక్కువ, నిరపాయకరమైన బటన్ ఎడ్జింగులు బట్టి రోడ్డు ఎంత చదుపుగానున్నను రోడ్డుకు వీలయినంతవరకు చాలభాగము అంటియుండును నిరపాయమే నిశ్చయము.

ఎక్కువ సౌఖ్యమును గలుగజేయుట ఎత్తుపుపురోడ్డుమీద నడిపి శ్రమముకాగలదు.

చాలదూరమువరకు ఎట్టియిబ్బందులు పెట్టకుండ గొంపోవుట, రోడ్డుమీద బాకట మొనలైన అవదలనుండి రక్షణ యంతకంక. టైరులో ఏమికోరెదరు? మరుసారి గుడ్ రిచ్ నమగ్నము. ఉపయోగములు

**BRITISH
GOODRICH
NEW NON-SKID TYRES
BEST IN THE LONG RUN**

చల్లారును. సముద్రమునందలి ఉప్పునకు ఉప్పునమే పోయినప్పుడు దానికి రుచి తిరుగ కలుగజేయుటెట్లు? ఇటువంటి చదువు కొన్న యువకులే ఈవిషయములు చెప్పుచుండగా ఇంక నేనెరికి చెప్పవలసియున్నది స్వదేశీమిల్లు నూలు బట్ట మాలముగా విదేశీవస్త్ర బహిష్కారము చేయుట సాధ్యమా? అందువల్ల ఆ ఉద్యమము నెరవేరదు.

ప్రీతిసంగిన సన్మానపత్రమునందలి విషయములను గురించి నే నేమియు చెప్పబానోదు.

గోసంరక్షణ

గోసంరక్షణసభవారు నాకొక సన్మానపత్రము నిచ్చిరి. ఇది నాకు ఆశ్చర్యమును కల్గించుచున్నది ఏమనిన ఈ ప్రాంతములలో గోసంరక్షణ విషయమై అంత ఎక్కువగా కృషిజరుగుచున్నట్లు నాకు తోచెను. ఏ అల్పకృషియో ఈసభవారు చేయుచున్నందులకు నాభన్యవాదము లిచ్చుచున్నాను. గోసంరక్షణ విషయములో నేనిదివరలో నిరూపించిన మార్గమును అవలంబించవలసినదని కోరుచున్నాను.

హిందీ

మీరు ఒక హిందీ సంఘముగా నడిపించుచున్నట్లున్నది. ప్రారంభములో చాలమంది ఇందులో హిందీ శేర్షుకొనుచున్నట్లు చెప్పబడెను. శేర్షుకొనువారి సంఖ్య చాల తగ్గిపోయినట్లు చెప్పబడెను. ఇది చాల ఆశ్చర్యకరమైన విషయము. ప్రతిబాటుడును బాలికయున్న ఈభాషను శేర్షుకొన

వలసియున్నది. అట్లు నేర్పించుట శేర్షుకొనుట ధర్మము. కాంగ్రెసు సంఘటనలందు హిందీభాషను శేర్షుకొనవలసి యుండుటయేగాక తదితరులుగూడా శేర్షుకొనవలసియున్నది. ఆంధ్ర భాషకులకు దీనిని శేర్షుట అతిసులభము.

ఇక్కడ హిందూసమాజము అనుపేరట చాలకాలము క్రించునే యొకసంఘ మేర్పడి భగవద్గీతా పఠనమునందు ఆత్మ్య తాపాము పురికొల్పుచు నొకసంఘ యున్నట్లు విన్నాను. దానికి అధ్యక్షులైన న్యాపతి సుబ్బారావు పంతులుగారు ఆసంఘ బాగావృత్తికరముగ పని చేయుటలేదని చెప్పినారు. హిందూ ధర్మమును గుర్తించినవారు దాని మీద సంపూర్ణాభిమానము కలిగియుండవలెను. అట్టి భగవద్గీత అందరకున్న శేర్షుకొనెనని ప్రయత్నము చేయుచుండగా అట్టి ప్రయత్నమునకు తోడ్పడక ఉత్సాహము చూపించకపోవుట విచారకరము.

వారాంగనలు

వారాంగనల గూర్చి కొంత ఈ పత్రములలో చెప్పబడెను. ఇట్టివారందరు చాలస్వేచ్ఛ. ఎంతకాలమైతే పురుషులు అవి నీలిపరులై యుందురో అంతవరకున్న వీరు బాగుపడనేరరు. యువజన సమితివారి పత్రమునందును మేళమును గురించి కొంత ప్రయత్నము చేసినట్లును మేళములు జరుగకుండా తగ్గించినట్లును చెప్పబడెను. ఇంతమాత్రముతో మనము సంతుష్టిపడవీలు లేదు. పతిభారాలైన ఒక స్త్రీయొనను లేకుండ చేయువరకును మీరు నిద్రపోరాదు. ఈవ్యభిచార దోషమునపనయించుటకు ప్రయత్న

ములను గురించి సేనంధగా చెప్పలేదు. అందువలన వచ్చేదేడు గులు పర్ణింప నశక్యము. ఈవిషయములన్నియు మీకు తెలిసిన వే కాబట్టి ఈమహోగము లన్నియులేకుండ తగ్గించవలసిన దని మిమ్ములను కోరుచున్నాను.

జాతిభేదములు పెట్టికొని కలజగడములు పెంచుకొని వ్యర్థపడకూడదని మిమ్ములను కోరుచున్నాను. మనసుందరమును స్వరాజ్యసంపాదనములో ప్రయత్నించుచున్నాము. అందునిమిత్త ముఖ్యముగా బహిష్కారమే మూలాధారము. బహిష్కార ప్రయత్నములలో సంపూర్ణముగా కృషిచేయవలెను. రాజ మహేంద్రవరమునంటి పట్టణములో కావలసిన ఉపకరణము లన్నియు కలవు. తీర్మానమునకీయే కావలెను. ఏమనిన ఇక్కడ కళాకాలలు విద్యాసంస్థలు కలవు. ప్రజాసేవా కార్యధురీణులు అనేకులు గలరు. మిరందరను గూడ ఏకమై ఐకమత్యము గలిగి పనిచేసినట్లయితే నిచ్చండేహముగా మన గమ్యస్థానమును చేర గలము.

శాసనసభలు

మరియు రాజకీయ వాతావరణముగురించి ఒకటి రెండు సంగతులు ముచ్చటించుకోవలసిగాని నాబుద్ధి కది అప్రస్తుతమున తోచుచున్నది. ఇప్పుడు నే జెప్పిన విషయములన్నియు రాజ కీయమునకు సంబంధపడియే యున్నవి. శాసనసభావిషయము లలో నానేలు పెట్టెను. అందులో ఏవిధమైన జోక్యమును తీసి కొనను కానన సభలలో ప్రవేశించువారికి శాసన సభల ద్వారా స్వరాజ్య సంపాదనము కాజాలదని వారికి స్పష్టము. అందుచే రనే ఆవిషయము కేవలము వారికి విడిచిపెట్టితిని. ఆ విషయ ములో నే నేమియు జోక్యము కలుగజేసికొనను. అందుచుగూర్చి ఏమైనను చెప్పియున్నట్లయితే నన్ను క్షమింతుమనగాక. ఖిష్టర మద్యపాన నిషేధము అప్పటికే నివారణము మున్నగువానిని గురించి నే జెప్పితిని. ఆచెప్పినన్నియు కాంగ్రెసు కార్యక్రమ ములోనున్నవి. వానిని నెరవేర్చుచున్న యున్నది.

నిర్మాణకార్యక్రమము

మరియుక విషయము ఏమన, దేశములో కోట్లకొలది జనమునకు శాసనసభలలో నిమిత్తములేదు. నేనుచెప్పిన నిర్మాణ కార్యక్రమము దేశములో నందరకును సంబంధపడి యున్నది. ఏలయు

మిరందరను శాంతిమువహించి మార్పుండినట్లయితే నేను కొన్ని సామానులను అమ్మకము జూచుచున్నాను. అవి మహా తుక్కులు చెప్పి ఒక లక్కచెట్టును అమ్ముజూచెను. దానినిగురించి మహాతుక్కుడిట్లు నర్తించెను. లక్కరంగులతో ఈ చిన్న చెట్టు యేటికొప్పాక అను గ్రామములో జామి వెంకటస్వామి అను నతడు మంచి పనినిముతో తయారుచేసెను. లక్కసామా నులు అమ్మి సోమన్న అనునతడు అతి ప్రతిభతో తునిలో నా కొ సంగె ను. దీనినిని వెంటనే నేను అమ్మి జూపగా దానికి సరియైన క్రయము రాదని రాజమహేంద్రవర ములో అమ్మవలసినదిగా గోరెను. ఆయన ఇక్కడకు తీసికొని వచ్చెను. అసలుధరకన్న చాల ఎక్కువసాము రావలెనను నాశతో నా కిచ్చెను. ఈచెట్టుశిఖరమునను మొదలునందును భారతీయనాయకుల చిన్ని పటములు చక్కగా నమర్చబడెను. వారిలో దేశబంధుదాసు లోకమాన్యతిలప ఇత్యాదులున్నారు.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ఆనవాదము చేయుచు గాంధీమహాత్ముని పటముగూడ నున్నదనియు ఆయన పేరు ఆయన చెప్పకొనుటకు వెనుదీసిననియు చెప్పగా అంద రును హాస్యవదనలైరి. మహాత్ముడుగూడ నచ్చెను.

ఒక్కొక్క పుష్పముమీదగూడ నాయకుల చిత్రపట ములున్నవనియు ఒక్కొక్కరమ్మను నూడదీసి తిరుగ అందు పెట్టవచ్చుననియు మహాత్ముడు తెలియజేసెను.

చెట్టునను పోటిపెట్టగా డాక్టరు గురుమూర్తిగారు దా ని 50 కు పుచ్చుకొనిరి. మరికొన్ని అమ్మకములు సాము లు వసూల్ల యినపిదప సభ ముగిసెను.

దోసకాయలపల్లిలో అస్పృశ్యులతో గలియుట

గాంధీమహాత్ముడు రాజమహేంద్రవరములో 7 వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మోటారుమీద బయలుదేరి 12 మైళ్ళదూరములోనున్న దోసకాయలపల్లి వెళ్లెను. ప్రధమ మున మోటారులోనుండి దిగననెనుగాని చివరకు ఆచ్చటివారి కోరికమీద ప్రత్యేకముగ నిర్మింపబడిన సభా మంటపములోనికి వచ్చి ఎత్తుపీఠముపై కూర్చుండెను. వెన్నెటి సత్సవారాయణ గారును, మారిన సుబ్బారావుగారును ఇతరులును స్వాగత మిచ్చిరి. తొలకాబోర్డు అధ్యక్షులగు మారిన నర్సన్నగారును కా సనసభ్యులైన కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారును మరి కొందరు రాజమహేంద్రవర ప్రముఖులును మహాత్మునితో వచ్చి

మంచితరుణము

మేము తెల్ల సిల్కులో ఖండాలు నాణ్యముగా తయారు చేయించి విక్రయించుచున్నాము. ఆఫీస్లకు, వశీళ్లకు. పెద్దమునుష్యులకు పైన వేసుకొనుటకు చాల బాగుగా వుండును. సిల్కు బహు మృదువుగాను మిక్కిలి పెత్తగాను వుండును. మా ఖండాలు నచ్చనివారికి సాము తిరిగి వాపసు యిచ్చివేయుదుము.

X 3+46" నే తెల్ల సిల్కు సాదా మామిడంచు ఖండువా

X 2 1/2+46" నే డిటో

X 3 1/2, 4 లలోను దొరుకును.

వై సిల్కులో 46" వర్తింగు గజం 1-కి రు. 2-8-0. సర్కులు అన్నియు వి. పి. పి. గా పంపుదుము.

టెలిగ్రాం అడ్రసు, 'ఓం' పితాపురం.

నవీనరకములు

1-కి రు 7-12-0
1-కి రు 6-8-0

మాఫూరి మారయ్య

సిల్కు మాన్యుఫేక్చర్స్, వుప్పాడ (తూర్పుగోదావరి జిల్లా.)

మీరు చెల్లించు వైకమునకు తగిన

ఆ భ ర ణ ము లు

దొరకు నమ్మకమైన దుకాణమేది? యని మీరు నగలను కొనుటకుమునుపే చక్కగా విచారించి, దీర్ఘకాలమునుండి ప్రజలలాభము నిమిత్తమే వ్యాపారమును సాగించుచున్నట్టి దుకాణము నందే బేరముచేసిన, వెనుక చింతించవలసిన అవసరముండదు. గాన జగత్ప్రసిద్ధిబెందిన ఈదిగువస్థల మునకే దయచేయుడు.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ.

నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

న ప్రముఖులను సభలో! నుండిరి. రు 800 కానుకలర్పింపబడెను. మహాత్ముని ఉపన్యాసానంతరమున మరకొన్ని చిల్లరసమాఖ్య చేయబడెను. మారిన శ్రీమన్నారాయణగారు రు 100 న్ను కాకలపాడు కొండ్రాజుగారు రు 50 న్ను మహాత్మునికి సమర్పించిరి.

ఉపన్యాసము మొదలిడకపూర్వము, సభవారి నందరను పరకాయించి మహాత్ముడు చూచెను. సభలోనివారందరను, ఎక్కడైన బ్రాహ్మణులు కూర్చున్నారేమో తెలియదు- బ్రాహ్మణేతరులే. బ్రాహ్మణేతరులకు వెనుక నొకగజముదూరములో పంచములు కూర్చుండిరి. ఆనంగతి మహాత్ముడు తెలిసికొని, అంటరానివారనువారు తరనియు, నిట్టివిభేదము పెట్టుకొనుట ఉచితముకాదనియు, చెప్పును పంచములున్నవి మీలోగూర్చుండుటకు మికందర కిష్టమేనా యని అడిగెను. గట్టిప్రత్యుత్తరము లేకపోవుటచేత, చేతులెత్తించెను. అందరను యిష్టమును తెలిపిరి. అందరిచేతుల తమకిష్టమే యని రెండుమాడుసార్లు చెప్పించెను. పిమ్మట పంచములందరనున్న సభలోనివారిమధ్య గూర్చుండిరి. మహాత్ముడు పట్టరాని సంతోషముతో మోటారులోనుండి ఇక్కడికి బల్ల మీదకువచ్చి కూర్చున్నందువలన నాకు మంచిఫలము గలిగిన దనెను. ఇది యొక విజయమే అనెను.

సభలో కట్నము తీసికొని ఉపన్యాసము ప్రారంభింప బోగా గాదిరాడకాపురముడు 13 సం॥ ల బాలుడు బత్తుల సుబ్రహ్మణ్యము మహాత్మునియెదుటకు వచ్చి చేతులు జోడించు కొని నమస్కరించుచు నొకరేఖ నందించి తాను బీదవాడనని యు నెటాలులోజనించి ఇచ్చట ప్రస్తుతము తల్లిదండ్రులతో నుం టున్న వా డి న ని యు స బ ర్త తీ ఆ శ్ర మ ము లో ని కి త స ను తీ సి కొ ని అ భి వృ థి సాందజ్యము వలెననియు కోరుచు చెప్పెను. ఇతనికి కొంచెముగ ఇంగ్లీషు మాట్లాడుట వచ్చును.

మిత్రత్వంధులు నిన్ను రానిచ్చెదరా అని మహాత్ముడు ప్రశ్నించెను. మావాళ్లకు ఎట్టి అభ్యంతమును లేదు అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

మాయాశ్రమములో గోమాంసముగాని పందిమాంసము గాని మర ఏమాంసముగాని చేవలగాని ఏమియు ఉండవు. నీకు భోజనము సరిపడదేమో అని మహాత్ముడు అడిగెను. నా కట్టి వేమియు అవసరములేదు-అని బాలుడు విషయముతో చెప్పెను. మాయాశ్రమములో నీవలెనే ఒక బాలుడు ఉండేవాడు. కొలదికాలములోనే ఆతడు ఆశ్రమములో నుండలేక వెళ్లిపోయెను. నీవుగూడ నట్లేచేయుదు వేమో అని మహాత్ముడు అడిగెను. తానట్టివాడు కాననియు శ్రద్ధగా నుండి చదువుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదుననియు ఆ కుర్రవాడు చెప్పెను.

సబర్బత్రి ఆశ్రమమునకు నిన్ను తీసికొని వెళ్లుటకు నేను సంసిద్ధుడనై యున్నాను. నీవు నేడే ప్రయాణముగుటకు సిద్ధముగ నున్నావా? అని మహాత్ముడు అడిగెను. బాలుడు సమ్మతించెను.

అయినను నీతో ఇంకను మాట్లాడుటకు ఒకపర్యాయము నీ తా న గ ర ము గాని నీవు వచ్చినట్లయితే నీలగును. ఇప్పుడు

ఈకాలమంతయు నీకు వ్యయపరచుట ఉచితముకాదు అని చెప్పుచు చివరకు నీతానగరమునకే మారిన సుబ్బారావుగారితో వచ్చేటట్లు మహాత్ముడు డేర్పాటు చేసెను.

సభామధ్యమున నిచ్చట యీ బల్లపై కూర్చున్నందు వల్ల యిది రెండవ విజయము అని మహాత్ముడు సంతోషించుచు చెప్పెను.

ఆంధ్రదేశములో మీరు భగవాన్లసమరలై యున్నాఁడు. ఆత్మబలము పోగొట్టుకొన్నారని ఒకరు నాపేరవ్రాసియున్నారు. ఆత్మబలము పోలే పోనీగాని రెండవదానికైనను నేను చురుకుదనముతో నుండునుగాక. కాబట్టి నాకు కట్న మేదో యిచ్చివేయండి అని మండహాసముతో మహాత్ముడు అడిగెను. గ్రామముల సన్మానపత్రమును 800 రూపాయలును సమర్పించబడెను. పత్రమును పండ్రాజుగారు రూ 10 లకు కొనిరి.

మహాత్ముడిట్లు పాతవాక్యము చెప్పెను:-ఇక్కడకు వచ్చినందులకు నాకు చాలసంతోషముగానున్నది. మీరింత విశాల నిర్మలహృదయముతో పంచములను మీమధ్య గూర్చుండజేసి నందులకు నాకు సంతోషముగా నున్నది. ఇదేదో పుణ్యకర్మ యని భావించకండి. పుణ్యకర్మకంటె అధికమైన పుణ్యకర్మగా భావించవలసినది. మీకుమరొకముగా కూర్చుండ జేయుట గొప్ప పాపము. అస్పృశ్యతాభావము లో పల పెట్టుకొనుట పాపము. అది శాస్త్రం అస్పృశ్యతననది సంపూర్ణముగా తీసి వేయవలెను. అస్పృశ్యతవంటిది మరేది లేదు. పంచములకు నే జెప్పినదేమనగా-మీరుత్రొగుడు మానివేయవలెను. గోమాంసము తినుట మానివేయవలెను. చచ్చిపోయినజంతువుల మాంసము తినుట మానివేయవలెను. ప్రతిరోజు ప్రాతఃకాలముననే శుభ్రముగా స్నానముచేయవలెను. ప్రాతఃకాలమున పెండలకడలేచి ఎప్పుడును రామనామము జపించవలెను. మీరిట్లు చేసినట్లయితే అందరను మిమ్ముల మెచ్చుకొందురు. పరమేశ్వరుడు గూడ మెచ్చుకొనును

అందరను విదేశీస్త్రమును ఎదలివేయండి. ప్రతియింట్లోను రాల్చుంపెట్టండి. నూలువడికి ఖడ్గదశస్త్రముల ధరించండి. ఆర్మి జాతుల వారసు వికమత్యముగలిగి యుండండి. కుల జగడములు పెంచుకొనకండి. అందరను సోదరభావముతో మెలగవలెను. పరమేశ్వరుడు మిమ్ముల ననుగ్రహించుగాక.

X 6-20 లకు మహాత్ముడు దోసకాయలపల్లిలో బయల్దేరి రాజమహేంద్రవరము వెళ్లెను. అచ్చట పురమందిరములో స్త్రీలసభలో ముచ్చటించి పిదప పాతోచాకులో మహాజనసభకు దయచేసెను.

అమ్మకమునకు

కర్టిన్ అండ్ హార్వీ ఎఫ్. ఎఫ్, ఎఫ్. తుపాకిమందు ఒక పౌను డబ్బా ధర రూ. 1-6-0.

జాయిన్ ఎం. ఎల్. కేపులు 250 గల పెళ్ళి 1-కి ధర రూ. 0-12-0.

స్పెన్సర్ అండ్, కో లిమిటెడ్., మద్రాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

సత్తెనపల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి యొద్దనుండి)

సత్తెనపల్లి చెఱువుకట్టమీద దేవాలయమువద్ద మోటారు వలన నొకప్రమాదము సంభవించెను. కృష్ణాజిల్లా చందర్ల పాటి గ్రామవాసి బహుశః కమ్మవారని తెలిపెడిని. విగ్రహజీవు డా యెను. దైవసానుకూలము యైన నొక నిందుబండి పిల్లాజెల్లలు కలది రక్షింపబడెను. ద్రౌపదు నరెట్టుజేసిరి.

విన్నపములు

30-4-29 తేదీన తాలూకా రైతులు చమకష్టనివృత్తము లను మ-రా-శ్రీ కె. రంగస్వామి మొదలియారు (డిప్యూటీ కలెక్టరు) వారికి విన్నవించుకొనిరి. తాలూకా జనులందరూచియుండక బోయినను కొన్నియిబ్బందులను చెయిజేసికొనిరి. నువ్వాద్యావముతో సావధానులై విని యిబ్బందులను విచారించుచునిరి.

ప్రజాసంఘము

30-4-29 తేదీ సాయంత్రము లోకల్ ఫండు సత్రము లో మ-రా-శ్రీ, గుండెపూడి దీక్షితులు (సత్తెనపల్లి యూనియన్ వైర్లను) గారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సమావేశమున తాలూకాకు సంబంధించిన ప్రజాసంఘము (రైతులసభ) ఏర్పరచబడెను. దానికి మ-రా-శ్రీ, చెఱువూరి సీతారామయ్యచౌదరి (సత్తెనపల్లి తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు) గాడ రామకోటి రెడ్డి (జిల్లా కో ఆపరేటివ్ బ్యాంక్ డైరెక్టరు) వా. గో. కృష్ణయ్య (సంపాదకుడు విద్యార్థి) గార్లు యుగసగా అధ్యక్షోపాధ్యక్ష కార్యదర్శులుగా నెన్నుకొనబడిరి. తాలూకేతరవాసులును గొందరు ప్రసంగించిరి. అందు శ్రీయంత రంగనాయకులు వి. లిల్ (ఆక్స్ ఫర్డు) గారు ముఖ్యులు.

వీడుకోలు

కాంతస్వభావులను, సుగుణులను నగు డా॥రు కత్తుల సత్యనారాయణరావు నాయడుగారు ఏజన్సీకి బదిలీ యైనందున వారిగౌరవార్థము మాడల్పాహార విందులు జరిగినవి

కావలి (స్వకీయవిలేఖరి)

మహాత్ముని ఆగమనము

కావలి, మే 11:—నిన్నటిదినం సాయంత్రం 7 గంటలకు మహాత్మా గాంధీగారు మా గ్రామమునకు విచ్చేరిరి. పురమంతయు పచ్చని తోరణములచే నలంకరింపబడి కళ్యాణముం బటమువలె కన్నులపండువుగా నుండెను. బోర్డుహైస్కూలు మైదానమున నుమారు 6000 జనులు మహాత్మునికై నిరీక్షించుచుండిరి. కావలి తాలూకాబోర్డువారును, బ్రాహ్మణక్రాక 'లజపతి'రాయి ఖద్దరువర్మన్న వారును తాలూకా ప్రజలును, కావలి కాటక్ కో-ఆపరేటివు ఖద్దరుస్టోర్సువారును సన్మానప్రత్యము లొసంగిరి మొత్తముమీద రూ 1705-5-8 లు మహాత్మున కర్పింపబడెను. రాత్రి యిచ్చటనేగడవి మహాత్ముడు తెల్లవారి 6 గంటలకు కంగువూరువెళ్లిరి. ప్రజలు అమితోత్సాహముతో నున్నారు.

యేడిద-మహాత్ముడు

మే 5 తేదీ ఆదివార ముదయము 6-30 లకు శ్రీమహాత్ముని గాంధీగారు చోడవరమునుంచి రామచంద్రపురముమీదుగా మండపేటవచ్చి 7 గం. 5 అలమారు వెళ్లిరి. ఆలమారువద్ద గోదావరి దాటవలసివచ్చుటచే ఎండవిక్కునని మండపేటలో నాగ నీలులేకబోయినది. మండపేటలో యుమారు 4, 5 వేలమంది జనులు రోడ్డుప్రక్క నిలువబడియుండిరి. కారును 5 నిమిషములుమాత్ర మాపిరి. అప్పుడు జనులు శ్రీ మహాత్మునివారిని వారి సరిని, చేతభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారిని, తదితరులను పందర్పించి యానందపారవశ్యమున జేరిరి.

అప్పుడు తాపేత్వరవాసులు 116 ను, యేడిదపురవాసులు 116 ను, యేడిదపురవాసి 'పంచరత్నములను' మండపేటనివాసులకు కందర్ప వేంకటేశ్వర్లుగారు రూ 116 ను సమర్పించి ధన్యులైరి.

యేడిద పురవాసి.

స్వాగతపత్రము

సర్వ ప్రపంచ మతప్రచారకార్య! హేహనదాసా!

దాసోహములు.

హే మహాత్మా! స్వాగతము. పూర్వకాలమున కంకర, మధ్య, రామానుజాచార్యాది మతకర్తలు తమ మత మతములనే పరమావధిగా తీసికొని ప్రచారము జరిపి దేశమున కొంతపని చేసినవారైరి. అట్లు కొంత కొంత అనుకొరితి తీర్పుటకు మీరు సర్వమతములకు గురుస్థాన మలంకరించితిరి గాదే? అందులకు చిహ్నముగా మీరు బోధించిన ఖద్దరు అన్ని మతములవారును ధరించుట చాలదే!

హే భగవదంతాసంభూతా! కలికావతారా!

మన్ను కృష్ణావతారములో తాము అనుజ్ఞయిచ్చిన శ్లో॥ యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లాని ర్భవతిభారతా ! అభ్యుత్థాన మధర్మస్య రదాత్మానం సృజామ్యహమో శ్లో॥ పరిత్రాణాయ సాధూనాం విశాకాయ చ దుష్కృతాం ! ధర్మ సంస్థాపనార్థాయ సమృద్ధివామి యుగయుగే॥ అన్నట్లుగా యిప్పుడు కలి మిక్కిలి ప్రబలి ధర్మములు చెడినవృత్తులు నశించినతోడ నే తాము సర్వప్రపంచమున పవిత్రత చేకూర్చుటకుగాదే! అన తరించుట. అట్లు నిన్ను నీ పవిత్రచరిత్రను తెలుసుకొనలేక అంధకారమునపడియున్న మానవీపట్టణ తాలూకా ప్రజలకు పూర్వము శ్రీ రామావతారమున మిథిలాపురమున కరుగునాడు రాతిని నాతిగా జేసినట్టి నీపద సరోజముల దర్శన మిప్పించి అన్ని విధములచేతను వెనుకపడియున్న మమ్ముల నుద్ధరింపవే! సర్వప్రపంచ సమదర్శి!

ఖండ ఖండంతరములనుండి తమకు యెన్నియో యాహ్వానములు వచ్చుచున్నను యీ యాంధ్రరాష్ట్రమున పల్లియనక పట్టణమునక యెన్నియో శ్రమలకొల్పి పెచ్చుపెరిగి చినదినాభివృద్ధియగు మిక్కిలి వేసవికాలశ్రమకొల్పి కలనైనను తమదర్శనమవునని లెలంచని మానవీపట్టణములకు వేంచేసి పూర్వమున శ్రీరామచంద్రునికై తపమాచరించు శబరికై పడి తమదర్శనమునకు వేచియున్న మాకు ఆకొరతదీర్చుటకు కారణము తమ సర్వప్రాణ సమదర్శనము గాదే! ఇంతియేగాక భరతి ఖండమున అస్పృశ్యులనబడు వారివిషయమై తమ ఆదరభావమున్నూ, దరిద్రనారాయణులకై తమరుగొందు శ్రమా త్యాగములకు సర్వప్రపంచ భాతృత్వమునకు చిహ్నముగాదే!

భరతఖండ దారిద్ర్యమోక్షకా! మహాత్మా!

తమయొక్క ఖద్దరుదీక్ష భరతఖండమున దారిద్ర్యమును చే మమ్ము యీతాలూకాలో అయిదారు వందల బీదకుటుంబములు ధనము పెట్టుబడి పెట్టుటనుగాని వారమునకొక విశేషతై యైననూ తెచ్చుకొనుటకు శక్తిచాలక తమరాట్టములను యిండ్ల పంచలకువేల్చి ట్టి రోజునకు ఆరుపైసలై ననూ వచ్చు అదాయము లేక మలమలమాడు దరిద్రనారాయణులకు యిప్పుడు రోజు 1కి రెండణాలు చొప్పున ఆదాయము సమకూర్చి యేకొద్దియో తిండితిని వొకరికై పూడిగ పడక స్వతంత్రతగా జీవించుచున్నారు గాదే! అట్లని ఆదిమండియు నిట రాట్నపరిశ్రమ లేదని కాదు. ఇచ్చటి కనతిమారమునన్న రాట్నములపాలెమను గ్రామమే ఇందునకు సాక్షియగును.

ఖద్దరు దీక్షాపరంత్ర!

ఇప్పుడు ఖద్దరు చర్చాసంఘములవారిచే తయారగుటలో కొన్నిచోట్ల ప్రియముగాను కొన్నిచోట్ల చౌకగాను తయారగుచున్నను అన్నిసంస్థలూ ఒకేధరకు అమ్ముటయున్నూ మిక్కిలి హెచ్చుధరలగుటచే ఖర్చువెచ్చుములు లెక్కచూచుకొనెడివారలకు ప్రియముగా కనబడుచున్నది. ఇట్లు మేము ప్రాయుటచే తమరు సత్యమునకు కష్టమున్నూ ప్రియమున్నూ అగు ననెదరుగాని అది సర్వసామాన్యులకు బోధించునే! కాబట్టి ఓతండ్రి! బీదలకు కూడా ఖద్దరునే కట్ట దీక్షబూనుటకు మార్గ మేర్పరచుము.

మహాత్మాజీ!

హేస్వామిన్! పూర్వమున ఋషులు భగవంతునకై యెన్నియో యేండ్లు తపమాచరించుచు సఫలమకొరఘముగాక తమ ఆత్మలను పరమాత్ముల లగ్నపరచి గతించిరి. అట్టికొరత మాకుగలదే! నీ సుందరాకృతియే మాకు దర్శనీయము. విషయ దులభమయే మాకు వేదములు. మమ్ము యుద్ధభూమిని సంకయాస్పదుడగు అర్జునునకు గీత నుపదేశించుటయు విశ్వరూప సం దర్శనము చేయించి అతనిని రక్షించినవండ్రి! నీ దివ్యదర్శనముచే నేటినుండియు మేము ఖద్దరు దీక్షావస్త్రములను ధరించి రాట్నమును యమనియమాది సంపత్తితో మా యాత్మయైన మిమ్ములను దర్శించుచు తపస్సాచరించుటకు ఆశీర్వదించవే! హేస్వామిన్! మీవిశేషములు వ్రాయుటకు మాకు శక్తిచాలదు. మాకు కాదుకదా ఆబ్రహ్మకై నను తరమగునే! విశ్వరతు కా నమస్తే నమస్తే నమస్తే!

నర్సిపట్నం తాలూకా ప్రజలు.

కా వ లె ను

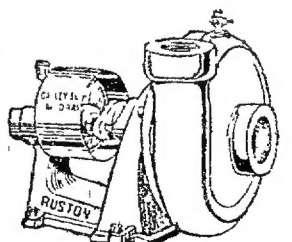
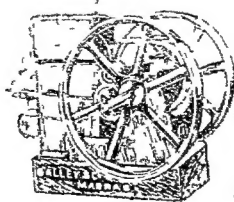
మంచి సామర్థ్యము, పలుకుబడిగల ఏజంట్లు హిందూదేశము, బర్మా, సిలోను మొదలగుప్రదేశము లందంతటను పట్టణములందు, తాలూకాలందు, జిల్లాలందు ఏంజంట్లు.

“నెక్టారు” న కు కా వ లె ను

వైవిక్మమైన, అమోఘమైన సకరియోగవారిణి మంచి జీతము, ఆకర్షణీయమైన కమీషనియ్యబడును. నిజముగా మంచి వ్యాపారస్థులకు మంచి లాభముగలదు. తక్షణమే ఈదిగున విలీనమునకు వ్రాయుడు.

MARX & Co.,
VEPERY, MADRAS, S. INDIA.

ఇంజనులతో భూములకు నీరుతోడే యంత్రము

- లోకప్రసిద్ధిచెందిన రస్తన్ హారన్నులి యింజనులోపపు
  - నెం 1. దినమొకటికి ఘనూరు 8 యకరములు తడుపుటకు సరి
    - పోయిన యింజనుపంపు గొట్టములు బెల్టుతో కలపి రూ 475.
  - నెం 2. దినమొకటికి 5 యకరములు రడిపే యింజను, పంపు, గొట్టములు బెల్టుతో సహా రూ 600.
  - నెం 3. దినమొకటికి 7 యకరములు తడిపే యింజను, పంపు, గొట్టములు, బెల్టుతో సహా రూ 875.

యీదిగున కంపెనీవారికి వ్రాసిన లెస్సెలజాబితా దొరుకును.

గా లి కం పె నీ, మిషనరీవ్యాపారులు 164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మ హా భా ర త వి మ ర్శ న

గ్రంథకర్త:—పెండ్యల వేంకటసుబ్బాస్వామిశాస్త్రిగారు

ఖండవులు భారతీయులుగాక (లిద్దవున జేయుచున్నది, భారత రాజ్యాధ్యక్షులు భారతీయులు, ద్రావీడి కంఠభక్తుల భారతీయులు, ద్రావీడి వస్త్రధారణ గాధ యంత్యమనియు శ్రీకృష్ణుడు లోకాంతరస్థిత్వమునందు ఇంక ననేకవిషయములు చేర్చి “మహాభారత చరిత్రము” అని పేరుతో వివిధగ్రంథము వ్రాయబడినది. ఇందు భారతకాల భరతఖండ కటము శ్రత్యేకము అచ్చొందిరి చేర్చబడినది. అండులు చదువదగినది. 260 పేజీల ఉద్గ్రంథము కల రూ 1-4-0 లు మాత్రమే. రెడ్డిబదర్లు, రాధువరము, మార్పుగోదావరిజిల్లా.

సుప్రసిద్ధుడైన దైవజ్ఞుడు:

మహారాజులు, న్యాయాధిపతులు, వక్తలు, మొదలగు గొప్పవారు బంగారుపత్రములను, వేసవలను మోగొత్తాపత్రికల నొసగియున్నారు. త్రికాల ఫలములు సరిగా చెప్పబడును. ఒకవారము గడించుటకు రూ. 2. తీవ్రతాంత్రిమునకు ఖద్దర తలుసుకొనుటకు రూ. 5. దీనిని వ్రాయుటకు రూ. 20. సంగీత ఫలములు వ్రాయుటకు రూ. 5. భవిష్యత్తును గురించిన 3 ప్రశ్నలకు రూ. 1. తరువాతి ప్రశ్న 1-కి 0-8-0. జాలకము, మీ జననతేది కాలము, లేక ఉత్తరము వ్రాయుకాలము తెలుపవలెను. ఇతర వివరములకు వ్రాయుడు. లేక ఖద్దర దయచేయుడు.

Pandit Kalyur M. SREENIVASA CHARIAR, 218, Srinivas, Mint Street, Madras.

ధర సరసము! నమ్రక మైన సరకు!!

స్వదేశాభిమానులారా! స్వదేశీ ఎరిత్రమును గురించి ప్రోత్సహ మొనరి, ఉత్సాహమును గలిగింపుడు!! అన్నిరకముల పప్పురమెంట్లు హింగూచేయునందే వ్రాంబు పాకీమిలకే చెలితో యకబక రయ్యచెయబకించి, వివరములకు ఈ దిగువననుచు వ్రాయవలెను.

61, ఆదియప్పనాయకవిధి, చ. టి., మద్రాసు.

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్., బందరు, మచిలీపట్టణము.

మూలధనము	రూ. 10,00,000	ఫిక్స్డ్ డివిడెంట్లు	పై 5% వడ్డీ
జారీ చేయబడినటువంటిది,		5% వడ్డీ	వడ్డీ
వసూలుచేయబడినటువంటిది,	1,00,000	సేవింగ్స్ బ్యాంకు అకౌంట్లపై	సెలసెంట్
మూలధనము		కరీపర్త మొత్తములపై	4% వడ్డీ
నీజకోడిపాట్లపై ప్రత్యేక ప్రోత్సాహముగలవారు,		కరీపర్త మొత్తములపై	2 1/2% వడ్డీ
జారీ విలువము ప్రకారము		అన్ని విధములైన బ్యాంకింగు బాధ్యతలను	వివరములకు బ్యాంకు ప్రాచీన చర్యలను
గజ్జల శ్రీరామమూర్తి,		భో! పట్టాభిషేక రామయ్య,	దేశభక్తులమేలేదని కాశ్యపర్తి.

Union Mosquito Nets.

మా దోమ తెరలు, వంపుకొట్టిన తెరలుగలిగి, గట్టి మూలకగిరియుండునట్లు తయారొనర్చబడెను. మడుచుకపోవుటకు వీలగును ఇదియూ, బర్మా, సింగపూ నందంతెలుసు, నందివనీతమునకు, నాణ్యమైన ప్రసాదించినవి.

పొడవు	వెడల్పు	ఎత్తు	చదుపుకట్టిన గుండ్రపుకట్టెలు	పొడవు	వెడల్పు	ఎత్తు
6	8	4 1/2	5-8	6	8	4 1/2
6	4	4 1/2	6-8	6	4	4 1/2
7	8 1/2	5	7-10	7	8 1/2	5
7	5	5	8-4	7	5	5

THE UNION TRADING Co.,
166, Harrison Road (P 3)
CALCUTTA

శ్రీ లక్ష్మీజ్యోతిర్ కంపెనీ, బెజవాడ - ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము.

కల్పికాదు. మోసములేదు. మాప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తరకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, పచ్చలు, కంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొలుసులు, బంగారు, వెండిగొలుసులు, మరచెంబులు, పల్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును. నవరసుబంగారునకు, ఛాదివెండికి, క్రొత్తమాదిరీలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ 116 నచ్చనివస్తువులను తిరిగితిసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయేమాపుద్దేశ్యము. బంగారువెండి వస్తువులమీద ఎంగ్రేవ్‌డ్ నగిషిషనులుచేయించి యివ్వబడును. ప్రాప్తైటరు:-ఎర్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

రక్తశోధ

Deschiens' syrup

విరళమ దివ్యమందు

ఇది, ఆరోగ్యము, బలము, నిద్రాశయము, 30,000 ప్రత్యేకకణములను కలిగి, రక్తము, శరీరము, అనుభవము, ఎక్కువ రక్తము.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andrapatrika Fower Press, 6 & 7, Tambu Chetty Street, Madras.

AMRUTANJAN

Price!

424

Best Indian Pain Balm Sold Every Where.

కోఆయిక్ వెండ్రుకలను కాశ్యపముగా మొలకనుండ తొలగించును. రు 3-0-0. ఒక వెలవరకు రు 2-0-0 మాత్రమే. ధన్యతాలయం, నాయనిపల్లి, పేటలెంపొట్టు.

శుక్లబందు

ఎంత దుర్బలమైన పీడ్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కరంట లోనే అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్లబందును కట్టుటతో చేరువొందినది శ్రీకృష్ణపులప నిరతికేయిశ్రేయసు కలిగించుటకు దీనిని మించిన ద్రవ్యము లేదు. 25 మా. 2-8-0

త్రిపురసుందరీ వైద్యశాల,
మహేంద్రవాడ - రామంగిరపురంపొట్టు, గోదావరిజిల్లా

ఈ నెలలోపుగానే

మాకు చేరునట్లుగా రు 2-0-0 పంపుచో తెలుగు లిఖితో తెనుగర్థములతోనున్న మా ఆరురంగుల పుస్తకములను పంపెదము. ఈ పుస్తకములు పిల్లలకూడ నడునగులకు, రెండు రూపాయలు పంపువారికి మాత్రమే బహుమతిగా నూరేండ్లు జీవించు మార్గము అనుపుస్తకమునూడ పంపబడును. శేదలై నచో రు 1-8-0 మాత్రము పంపిన, పై సంస్కృత పుస్తకములను పంపెదము.

మా ఆతంకని గ్రహ గుళికలను

ఉపయోగింపును. ఇవి మలబద్ధమును, మెదడు దుర్బలత్వమును, నరముల దుర్బలత్వము మున్నగువాటిని పోగొట్టును. 32 గుళికలుగల డబ్బా 1 కి రు 1-0-0 పూర్తివివరములకు మా కామశాస్త్రమును చూడుడు.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి, 26 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీమా న ఫోల్టా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

నెలకులకు! (పోగొట్టినవారికి ప్రత్యేకము) గుణముగలవి!

శరీరములకు ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి తెలియకాక కేమాత్రలు దివ్యమృతము. అత్యంత అరచి, అక్షయినిలం, అగ్నిమాంద్యము, అలిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పరాగంశములందు బలమయ్యెను, పేక్కులు, పొక్కులు, శరీరము, ప్రత్యేకములు మొదలగువానియందు గలిగిడి శోభనము పోగొట్టి చేనామను మంచి ఆరోగ్యమునకు చేచ్చును.

శరీరములకు మోసాదాశోచ్యులను వెలుపేనామము. ఇందు అనేక పీడనములు చేరవలె. అనుభవముగల పోషక మగుటచేతన తరమహాప్రతికూలము చేర్చవచ్చును. ఒక్కసారి నాటిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరుకాదు! (30)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,
పోస్ట్ నిజమొలు, ఎలకపల్లె, కృష్ణాజిల్లా